ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (štvrtá rozšírená komora)
z 15. júna 2005 *

Vo veci T-171/02,

Regione autonoma della Sardegna, v zastúpení: G. Aiello a G. Albenzio, avvocati dello Stato, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobca,

ktorého v konaní podporujú:

Confederazione italiana agricoltori della Sardegna,

Federazione regionale coltivatori diretti della Sardegna,

Federazione regionale degli agricoltori della Sardegna,

* Jazyk konania: taliančina.

so sídlom v Cagliari (Taliansko), v zastúpení: F. Ciulli a G. Dore, advokáti,

vedľajší účastníci konania,

proti

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: V. Di Bucci, splnomocnený zástupca, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie 2002/229/ES z 13. novembra 2001 o schéme pomoci, ktorú Regione Sardegna (Taliansko) zamýšľa vykonať na reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach v oblasti chránených poľnohospodárskych kultúr [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 77, s. 29),

SÚD PRVÉHO STUPŇA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV
(štvrtá rozšírená komora),

v zložení: predseda komory H. Legal, sudcovia V. Tiili, A. W. H. Meij, M. Vilaras a N. J. Forwood,

tajomník: J. Palacio González, hlavný referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 1. júla 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

Skutočnosti predchádzajúce sporu

1 Listom z 12. januára 1998 talianske orgány oznámili Komisii projekt schémy pomoci stanovený rozhodnutím č. 48/7, ktoré prijala Giunta regionale della Sardegna (miestna vláda Sardínie) 2. decembra 1997 o schválení „regionálneho plánu reštrukturalizácie podnikov v odvetví chránených poľnohospodárskych kultúr" (ďalej len „projekt"). Komisia dostala toto oznámenie 15. januára.

2 Tento projekt predpokladal predovšetkým schému pomoci na reštrukturalizáciu.

3 Týkal sa malých sardínskych poľnohospodárskych podnikov (MPP) nachádzajúcich sa v ťažkostiach. Kritériami umožňujúcimi charakterizovať ťažkosť na účely projektu

boli existencia v prípade dotyčného MPP „priemernej bilančnej straty najmenej 25 % z čistého príjmu v priebehu posledných troch hospodárskych rokov", na strane jednej, a „zadlženosť, z dôvodu pohľadávok splatných do 31. decembra 1996 vo výške presahujúcej 30 % základného imania podniku", na strane druhej. Podľa talianskych orgánov spĺňalo tieto kritériá približne 500 sardínskych MPP.

4 Na to, aby boli podniky zaradené do schémy pomoci, museli dodržiavať rad podmienok, medzi ktoré patrilo „predloženie plánu reštrukturalizácie preukazujúceho možnosti krytia všetkých výrobných nákladov za obvyklých podmienok činnosti, ako aj dosiahnutie zisku za bilančný rok" a „likvidáciu jednej časti činností, štruktúr a majetku podniku, ak to [bolo] potrebné na dosiahnutie jeho hospodárskej a finančnej rovnováhy".

5 Predmetné odvetvie bolo odvetvím chránených poľnohospodárskych kultúr. Dotknuté produkty pozostávali z rôznych druhov zeleniny, ovocia, húb, rastlín a kvetov pestovaných v skleníku.

6 Plánovaná pomoc pozostávala, po prvé, z opatrení na reštrukturalizáciu uvedených oprávnených podnikov. Tieto opatrenia mali byť prijaté buď veriteľskými bankami uvedených podnikov (vzdanie sa úrokov a úrokov z omeškania z pohľadávok splatných do 31. decembra 1996, vzdanie sa úrokov z omeškania z pohľadávok splatných medzi 1. januárom 1997 a uzatvorením zmluvy o novom splátkovom kalendári), alebo regionálnymi orgánmi (čiastočné prevzatie istiny dlhu tvoreného pohľadávkami splatnými po 31. decembri 1996, náhrada úrokov z pohľadávok splatných alebo vzniknutých po 31. decembri 1996). Časť nákladov týchto opatrení prevzatých regionálnymi orgánmi dosiahla 75 % celkového dlhu tvoreného pohľadávkami splatnými do 31. decembra 1996 bez úrokov z omeškania dlhovaných veriteľským bankám. Maximálna doba trvania týchto opatrení bola stanovená na pätnásť rokov.

7 Po druhé, projekt predpokladal nenávratný príspevok na rôzne investičné opatrenia týkajúce sa výrobných prostriedkov (inštalácia ochranných, vetracích, klimatizačných, izolačných, odvodňovacích a zavlažovacích zariadení a zlepšenie alebo nahradenie zastaralých zariadení). Tieto investičné opatrenia boli opísané ako „nevyhnutné" na reštrukturalizáciu. Časť nákladov týchto opatrení prevzatých regionálnymi orgánmi dosiahla 75 % celkových oprávnených nákladov. Ich trvanie bolo opísané ako doba „potrebná na ich realizáciu".

8 Po tretie, predvídané opatrenia technickej pomoci, odborného vzdelávania a poradenstva boli zabezpečované zo strany Ente regionale di sviluppo e assistenza tecnica in agricoltura (Regionálny úrad pre rozvoj a technickú pomoc v poľnohospodárstve). Tieto opatrenia boli prezentované ako „obvyklé služby", ktorých realizácia „nemala za následok dodatočné náklady". Ich trvanie bolo uvedené ako „neobmedzené".

9 Celková suma verejných zdrojov vyčlenených na financovanie schémy pomoci na reštrukturalizáciu bola vyčíslená na 60 miliárd talianskych lír (ITL), čo je približne 30 miliónov eur. Maximálna suma pomoci, ktorá mohla byť poskytnutá každému podniku, ktorý bol schválený ako jej príjemca, bola obmedzená na 600 miliónov ITL, čo je približne 300 000 eur.

10 Po druhé, projekt uvádzal úmysel oznámený Talianskou republikou poskytnúť MPP v dočasných a závažných finančných ťažkostiach pomoc na záchranu, „ktorá môže byť poskytnutá vo forme záruky alebo vo forme poskytnutia pôžičky v minimálnej sume s bežným úrokom alebo, v každom prípade, vypočítaná v závislosti od doby prevádzkovania podniku do fázy reštrukturalizácie".

11 Listom z 1. februára 1999 Komisia oznámila svoje rozhodnutie začať konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES týkajúce sa Talianskej republiky. Talianskym orgánom bol tento list doručený 4. februára.

12 Listom zo 14. septembra 2001 talianske orgány požiadali Komisiu, aby prijala rozhodnutie v lehote dvoch mesiacov podľa článku 7 ods. 7 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999, ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, s. 29; Mim. vyd. 08/001, s. 339). Komisii bol tento list doručený 17. septembra.

13 Dňa 13. novembra 2001 prijala Komisia rozhodnutie 2002/229/CE o schéme pomoci ktorú oblasť Sardínia (Taliansko) zamýšľa vykonať na reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach v oblasti chránených poľnohospodárskych kultúr [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 77, s. 29, ďalej len „rozhodnutie"), ktoré bolo uverejnené 20. marca 2002.

14 Rozhodnutie vyhlasuje v článku 1, že projekt je nezlučiteľný so spoločným trhom a nemôže byť vykonaný.

Konanie a návrhy účastníkov konania

15 Podaním, ktoré bolo doručené do kancelárie Súdu prvého stupňa 6. júna 2002, podal Regione autonoma della Sardegna túto žalobu.

16 Vec bola pôvodne pridelená prvej rozšírenej komore a potom, keďže bol sudca spravodajca pridelený do štvrtej komory z dôvodu zmeny zloženia komôr Súdu prvého stupňa od 1. októbra 2003, štvrtej rozšírenej komore.

17 Návrhom, ktorý bol doručený do kancelárie Súdu prvého stupňa 8. augusta 2002 podali Confederazione italiana agricoltori della Sardegna, Federazione regionale coltivatori diretti della Sardegna a Federazione regionale degli agricoltori della Sardegna návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania na podporu návrhov žalobcu. Tento návrh na vstup do konania bol oznámený účastníkom konania. Títo nepodali pripomienky v lehote na to určenej.

18 Uznesením z 9. decembra 2002 predseda prvej rozšírenej komory Súdu prvého stupňa vyhovel návrhu na vstup do konania. Vedľajší účastníci predložili svoje vyjadrenia kancelárii Súdu prvého stupňa 5. februára 2003.

19 Ústne prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky položené Súdom prvého stupňa boli vypočuté na pojednávaní 1. júla 2004. Komisia pri tejto príležitosti vzala späť svoje návrhy týkajúce sa zamietnutia žaloby ako neprípustnej z dôvodu oneskoreného podania. Táto skutočnosť bola uvedená v zápisnici.

20 Žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zrušil rozhodnutie,

— zaviazal Komisiu nahradiť trovy konania.

21 Vedľajší účastníci konania navrhujú, aby Súd prvého stupňa:

— zrušil rozhodnutie,

— subsidiárne zrušil rozhodnutie „v rozsahu, v akom neurčuje, že pomoc je legálna do sumy 100 000 eur na podnik“,

— zaviazal Komisiu nahradiť trovy konania.

22 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zamietol žalobu,

— zaviazal, na jednej strane, žalobcu nahradiť trovy konania, na strane druhej, vedľajších účastníkov konania znášať vlastné trovy konania a nahradiť trovy konania Komisie vzniknuté ich vedľajšou účasťou.

Právny stav

A — *O návrhoch na zrušenie rozhodnutia v celom rozsahu*

23 Na podporu svojich návrhov smerujúcich k zrušeniu rozhodnutia v celom rozsahu sa žalobca podporovaný vedľajšími účastníkmi konania v podstate odvoláva na osem žalobných dôvodov vychádzajúcich z:

— porušenia bodu 4.1 prvého odseku oznámenia Komisie 97/K 283/02 z 19. septembra 1997 o usmerneniach Spoločenstva pre štátnu pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 283, s. 2, ďalej len „usmernenia"),

— porušenia článku 88 ES,

— prieťahov v správnom konaní,

— porušenia zásady ochrany legitímnej dôvery,

— porušenia článku 253 ES,

— nedostatku náležitej starostlivosti,

— porušenia článku 87 ods. 3 písm. c) ES a usmernení,

— porušenia článku 7 ods. 4 nariadenia č. 659/1999.

24 Okrem toho vedľajší účastníci konania navrhujú, aby Súd prvého stupňa „subsidiárne odmietol uplatnenie nezákonných ustanovení v zmysle článku 241 ES" a odvolávajú sa v podstate na štyri ďalšie dôvody vychádzajúce z:

— porušenia práva byť vypočutý,

— porušenia článku 87 ods. 2 písm. b) ES,

— porušenia článku 158 ES a vyhlásenia č. 30 o ostrovných regiónoch, pripojeného k záverečnému aktu Amsterdamskej zmluvy,

— porušenia smernice Rady 72/159/EHS zo 17. apríla 1972 o modernizácii poľnohospodárskych podnikov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 96, s. 1) a smernice Rady 75/268/EHS z 28. apríla 1975 o salašníckom hospodárení a hospodárení v určitých znevýhodnených oblastiach [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 128, s. 1).

25 Treba postupne preskúmať tieto dve skupiny žalobných dôvodov.

1. *O spoločných žalobných dôvodoch žalobcov a vedľajších účastníkov konania*

a) O žalobnom dôvode vychádzajúcom z porušenia bodu 4.1 prvého odseku usmernení

Tvrdenia účastníkov konania

26 Podľa žalobcu podporovaného vedľajšími účastníkmi konania nedodržala Komisia obvyklú lehotu dvoch mesiacov, ktorú si stanovila v bode 4.1 prvom odseku usmernení pre riadne uskutočnenie konania o preskúmaní projektov schém pomoci na reštrukturalizáciu malých a stredných podnikov (MSP).

27 Komisia spochybňuje tento žalobný dôvod.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

28 Bod 4.1 prvý odsek usmernení predovšetkým uvádza, že Komisia „povolí" projekty schém pomoci na záchranu alebo na reštrukturalizáciu MSP alebo MPP a „urobí tak v obvyklej lehote dvoch mesiacov od doručenia úplných informácií, ak sa na predmetnú schému pomoci nevzťahuje skrátené povoľovacie konanie; v takomto prípade má Komisia k dispozícii dvadsať pracovných dní" [*neoficiálny preklad*].

29 Tieto lehoty treba vykladať v kontexte procesných ustanovení stanovených Zmluvou pre oblasť preskúmania štátnej pomoci. Orientačné pravidlá, ktoré si môže Komisia stanoviť na účel upresnenia praxe, ktorú chce v tejto oblasti dodržiavať, sa totiž nemôžu odchyľovať od ustanovení Zmluvy (rozsudky Súdneho dvora z 24. februára 1987, Deufil/Komisia, 310/85, Zb. s. 901, bod 22, a z 13. júna 2002, Holandsko/Komisia, C-382/99, Zb. s. I-5163, bod 24).

30 Na účely preskúmania novej pomoci, ktorú majú členské štáty v úmysle zaviesť, rozlišuje článok 88 ES medzi fázami predbežného preskúmania a konaním vo veci formálneho zisťovania.

31 Fáza predbežného preskúmania podľa článku 88 ods. 3 ES má za cieľ len poskytnúť Komisii dostatočnú lehotu na zváženie a preskúmanie, aby si vytvorila prvý názor na projekty, ktoré jej boli oznámené s cieľom prijať rozhodnutia, že tieto projekty buď nie sú pomocou, alebo že sú zlučiteľné so spoločným trhom, alebo že existujú v tejto veci pochybnosti, ktoré ju nútia pristúpiť k dôkladnému preskúmaniu (rozsudky Súdneho dvora z 11. decembra 1973, Lorenz, 120/73, Zb. s. 1471, bod 3, a z 3. mája 2001, Portugalsko/Komisia, C-204/97, Zb. s. I-3175, bod 34). Vzhľadom na záujem predmetného členského štátu o rýchle preskúmanie má toto v zásade naliehavú povahu a z tohto dôvodu je preň stanovená záväzná lehota dvoch mesiacov, ktorej začiatok sa počíta od doručenia úplného oznámenia Komisii (rozsudky Súdneho dvora Lorenz, už citovaný, bod 4, a z 28. januára 2003, Nemecko/Komisia, C-334/99, Zb. s. I-1139, body 49 a 50).

32 Pokiaľ ide o konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 prvého pododseku ES, toto je povinné v prípade, ak Komisia nenadobudne na konci predbežného preskúmania presvedčenie, že projekt nie je pomocou, alebo že je pomocou, ale je napriek tomu zlučiteľný so spoločným trhom. Toto konanie smeruje teda na strane jednej k tomu, aby umožnilo Komisii úplne objasniť všetky údaje týkajúce sa veci tak, že si zabezpečí, ako je to jej povinnosťou, všetky potrebné

stanoviská pred vydaním konečného rozhodnutia a, na strane druhej, k tomu, aby chránilo práva prípadne zainteresovaných tretích strán tým, že im umožní aby boli vypočuté ich vyjadrenia (rozsudky Súdneho dvora z 20. marca 1984, Nemecko/Komisia, 84/82, Zb. s. 1451, bod 13; zo 14. novembra 1984, Intermills/Komisia, 323/82, Zb. s. 3809, bod 17, a Portugalsko/Komisia, už citovaný v bode 31 vyššie, bod 33).

33 Z uvedeného vyplýva, že projekt schémy pomoci na reštrukturalizáciu MSP môže Komisia povoliť v lehote uvedenej v bode 4.1 prvom odseku usmernení len v prípade, ak sa na konci tejto „obvykle dvojmesačnej" lehoty, to znamená lehoty, ktorá jej je poskytnutá na predbežné preskúmanie, domnieva, že opatrenia, ktoré stanovuje projekt, buď nie sú pomocou, alebo že sú pomocou, ktorej zlučiteľnosť so spoločným trhom nevyvoláva žiadne pochybnosti. Ak naopak Komisia nemôže dospieť k takémuto záveru, je povinná začať konanie vo veci formálneho zisťovania.

34 Tento výklad okrem toho potvrdzujú výrazy, ktorými je opísaná lehota dvadsiatich pracovných dní, uvedená v oznámení 92/K 213/03 Komisie z 2. júla 1992 o skrátenom povoľovacom konaní pre schémy pomoci pre [MSP] a pre zmeny existujúcich schém [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 213, s. 10), na ktoré usmernenia odkazujú. Text druhého a posledného odseku tohto oznámenia totiž ukazuje, že aj v prípade, keď projekt schémy pomoci spĺňa všetky podmienky, s ktorými je spojená výhoda lehoty dvadsiatich pracovných dní, je iba „zásadou", že Komisia sa zaväzuje nevznášať námietky po uplynutí tejto lehoty, plne si zachovávajúc svoje právomoci „vyjadriť sa", to znamená v prípade potreby prijať rozhodnutie začať konanie vo veci formálneho zisťovania a na konci tohto konania vydať konečné kladné, podmienečné alebo záporné rozhodnutie.

35 Keďže sa bod 4.1 prvý odsek usmernení obmedzuje na odkaz na lehotu použiteľnú vo fáze predbežného preskúmania podľa článku 88 ES, ako je vykladaný Súdnym dvorom, je potrebné tento žalobný dôvod uvedený ako samostatný žalobný dôvod zamietnuť a preskúmať žalobný dôvod vychádzajúci z porušenia tohto ustanovenia.

b) O žalobnom dôvode vychádzajúcom z porušenia článku 88 ES

Tvrdenia účastníkov konania

36 Podľa žalobcu Komisia postupne predkladala svoje žiadosti o dodatočné informácie namiesto toho, aby ich spojila a z tohto dôvodu porušila cieľ fázy predbežného preskúmania podľa článku 88 ods. 3 ES, ktoré má naliehavú povahu, najmä keď sa projekt týka, ako v tomto prípade, podnikov v ťažkostiach.

37 Podľa vedľajších účastníkov konania sa Komisia rozhodla začať konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 prvého pododseku ES po uplynutí lehoty dvoch mesiacov, ktorá je jej na tento účel určená, takže začala konanie proti už existujúcej schéme pomoci.

38 Komisia spochybňuje tieto tvrdenia.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

39 Tvrdenia žalobcu, ktoré sa týkajú fázy predbežného preskúmania a tvrdenia vedľajších účastníkov konania týkajúce sa podmienok prijatia rozhodnutia začať konanie vo veci formálneho zisťovania, musia byť posúdené s ohľadom na zásady zakotvené pred nadobudnutím účinnosti nariadenia č. 659/1999. To totiž nadobudlo účinnosť 16. apríla 1999, keď konanie vo veci formálneho zisťovania už prebiehalo.

40 Po prvé, ako to bolo uvedené počas preskúmania predchádzajúceho žalobného dôvodu, pre fázu predbežného preskúmania je stanovená záväzná lehota dvoch mesiacov, ktorej začiatok sa počíta od doručenia úplného oznámenia Komisii. Aby bolo oznámenie úplné, stačí, aby obsahovalo, v pôvodnej forme alebo po odpovediach dotknutého členského štátu na žiadosti Komisie, informácie potrebné na to, aby si Komisia vytvorila prvý názor na zlučiteľnosť projektu, ktorý jej bol oznámený (rozsudok Súdneho dvora z 15. februára 2001, Rakúsko/Komisia, C-99/98, Zb. s. I-1101, bod 56).

41 Z toho vyplýva, že hoci Komisia nemôže zabrániť plynutiu lehoty dvoch mesiacov tým, že žiada o informácie, ktoré nie sú potrebné na vytvorenie si prvého názoru (rozsudok Rakúsko/Komisia, už citovaný v bode 40 vyššie, body 61 až 65), má napriek tomu v súlade s účelom článku 88 ods. 3 ES právo začať s dotknutým členským štátom dialóg s cieľom umožniť mu doplniť jeho oznámenie, ak neobsahuje potrebné informácie (rozsudky Súdneho dvora z 9. októbra 1984, Heineken Brouwerijen, 91/83 a 127/83, Zb. s. 3435, body 17 a 18; zo 14. februára 1990, Francúzsko/Komisia, C-301/87, Zb. s. I-307, body 27 a 28, a z 19. októbra 2000, Taliansko a Sardegna Lines/Komisia, C-15/98 a C-105/99, Zb. s. I-8855, bod 44; rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. marca 2001, Prayon-Rupel/Komisia, T-73/98, Zb. s. II-867, bod 99).

42 V prejednávanej veci mala Komisia po doručení pôvodného oznámenia talianskych orgánov 15. januára 1998 ten názor, že nemá k dispozícii všetky potrebné údaje, aby si mohla vytvoriť prvý názor. Faxom z 9. marca 1998 požiadala Taliansku republiku, aby jej oznámila prvú sériu dodatočných informácií v lehote do štyroch týždňov. Jej služby sa tiež stretli s predstaviteľmi žalobcu 4. júna 1998. Faxom z 19. júna 1998 Komisia požiadala talianske orgány, aby jej písomne potvrdili informácie poskytnuté na tomto stretnutí a oznámili jej informácie požadované 9. marca 1998 v lehote do štyroch týždňov. Žalobca odpovedal na tieto žiadosti listom z 27. augusta 1998 odoslaným talianskymi orgánmi Komisii 10. septembra 1998, ktorý jej bol doručený

15. septembra 1998. Komisia sa domnievala, že naďalej nemala k dispozícii všetky potrebné údaje. Faxom z 19. októbra 1998 požiadala Taliansku republiku, aby jej oznámila druhú sériu dodatočných informácií v lehote do štyroch týždňov. Žalobca odpovedal na tento návrh listom z 12. novembra 1998, odoslaným talianskymi orgánmi Komisii 16. novembra 1998 a doručeným 19. novembra 1998.

43 Medzi dátumom, kedy bolo Komisii doručené pôvodné oznámenie, a dátumom, kedy bolo toto oznámenie úplné, tak uplynula doba viac ako desiatich mesiacov.

44 Napriek tomu vedie preskúmanie korešpondencie vymenenej pri tejto príležitosti k zisteniu, že pôvodné oznámenie, ktoré má päť strán, obsahovalo len neúplný a nepresný opis projektu schémy pomoci na reštrukturalizáciu zamýšľanej Talianskou republikou, predovšetkým kritérií jej oprávnenosti, ako aj opatrení, ktoré musia byť uvedené v pláne reštrukturalizácie predkladanom každým podnikom, ktorý má mať prospech z tejto schémy a z individuálnej pomoci, ktorá môže byť poskytnutá. Okrem toho toto oznámenie predpokladalo všeobecné poskytnutie pomoci na záchranu. Talianske orgány neskôr upustili od naposledy uvedenej pomoci, ale Komisiu o tom informovali až listom odoslaným 10. septembra 1998.

45 Svojimi listami z 19. júna a 19. októbra 1998 Komisia položila určité nové alebo dodatočné otázky, ale zopakovala tiež otázky položené 9. marca 1998, ktoré neboli zodpovedané už listom odoslaným 10. septembra 1998. Komisia pri tejto príležitosti predovšetkým zopakovala svoju žiadosť o poskytnutie hospodárskej dokumentácie, ktorá v oznámení chýbala a na nevyhnutnosť ktorej upozorňovala na stretnutí 4. júna 1998. Sám žalobca uznáva, že na účel „objasnenia dosahu a účinkov" projektu „Komisia a talianske orgány pristúpili k výmene korešpondencie" v priebehu fázy predbežného preskúmania.

46 Napokon, projekt mal určitú dôležitosť, pretože chcel vyriešiť ťažkosti približne 500 podnikov, čo je približne štvrtina MPP pôsobiacich v oblasti skleníkových rastlín na Sardínii, a vyznačoval sa komplexnosťou, pretože zamýšľal zaviesť schému pomoci zahŕňajúcu rôzne finančné opatrenia, ktoré mali byť uplatňované podľa okolností buď regionálnymi orgánmi alebo bankovými inštitúciami financujúcimi predmetné podniky, ako aj rôzne investičné opatrenia v prospech predmetných podnikov.

47 Za týchto okolností sa Komisia oprávnene snažila svojimi postupnými žiadosťami získať od talianskych orgánov informácie potrebné na vytvorenie si prvého názoru. Keď členský štát predložil neúplné a nepresné oznámenie a keď ďalej odkladal predloženie dodatočných informácií a vysvetlení oprávnene požadovaných Komisiou, nemožno pripustiť, aby územnosprávne celky tohto členského štátu mohli namietať nedodržanie lehoty, ktoré z toho vyplynulo.

48 Po druhé, zmena novej pomoci na existujúcu pomoc závisí od dvoch nevyhnutných a dostatočných podmienok; prvou podmienkou je, že Komisia nezačne konanie vo veci formálneho zisťovania v lehote dvoch mesiacov, ktorá začína plynúť od doručenia úplného oznámenia, a druhou podmienkou je, že dotknutý členský štát vopred oznámi prípravu výkonu svojho projektu Komisii (rozsudky Lorenz, už citovaný v bode 31 vyššie, body 4 a 6, a Rakúsko/Komisia, už citovaný v bode 40 vyššie, bod 84).

49 V prejednávanej veci stačí konštatovať, že predbežné oznámenie o príprave výkonu Talianska republika Komisii neposlala, takže jedna z dvoch podmienok potrebných pre zmenu projektu na existujúcu pomoc chýbala, projekt teda zostal novou pomocou, a preto bola Komisia oprávnená vo vzťahu k nemu rozhodnúť o začatí konania vo veci formálneho zisťovania (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa zo 7. júna 2001, Agrana Zucker und Stärke/Komisia, T-187/99, Zb. s. II-1587, bod 39).

50 Žalobný dôvod preto treba zamietnuť v celom rozsahu.

c) O žalobnom dôvode vychádzajúcom z prieťahov v správnom konaní

Tvrdenia účastníkov konania

51 Domnievajúc sa, že v správnom konaní došlo k prieťahom, sa žalobca, podporovaný vedľajšími účastníkmi konania odvoláva na nedodržanie primeranej lehoty a porušenie základnej požiadavky právnej istoty.

52 Komisia spochybňuje tento žalobný dôvod.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

53 Dodržanie primeranej lehoty v správnom konaní je všeobecnou zásadou práva Spoločenstva (rozsudok Súdu prvého stupňa z 27. novembra 2003, Regione Siciliana/Komisia, T-190/00, Zb. s. II-5015, bod 136). Okrem toho, základná požiadavka právnej istoty, ktorá bráni tomu, aby Komisia mohla nekonečne odďaľovať výkon svojich právomocí, vedie súd k tomu, aby preskúmal, či sa priebeh správneho konania vyznačuje zjavne oneskoreným postupom z jej strany (rozsudok Súdneho dvora z 24. septembra 2002, Falck a Acciaierie di Bolzano/Komisia, C-74/00 P a C-75/00 P, Zb. s. I-7869, body 140 a 141, a rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. januára 2004, Fleuren Compost/Komisia, T-109/01, Zb. s. II-127, body 145 až 147).

54 V prejednávanej veci priebeh fázy predbežného preskúmania opísaný v bode 42 vyššie ukazuje, že uplynula doba viac ako dvanástich mesiacov medzi doručením pôvodného oznámenia Komisii 15. januára 1998 a doručením listu Talianskej republike 4. februára 1999, oznamujúceho rozhodnutie začať konanie vo veci formálneho zisťovania.

55 Túto viac ako osemmesačnú dobu však treba pripísať času, ktorý uplynul medzi odoslaním prvej žiadosti o dodatočné informácie Talianskej republike 9. marca 1998 a doručením posledných požadovaných informácií Komisii 19. novembra 1998. Žalobca uznal vo svojich písomných podaniach, že výmena korešpondencie v tomto období umožnila vyjasniť obsah a dosah projektu. Na pojednávaní taktiež pripustil, že predĺženie tejto výmeny korešpondencie bolo z veľkej časti spôsobené jeho oneskorenými a neúplnými odpoveďami na otázky položené Komisiou. Vzhľadom na tieto skutočnosti a okolnosti opísané v bodoch 44 až 46 vyššie, nemožno dospieť k záveru, že v predbežnom preskúmaní došlo k prieťahom, ani že Komisia konala obzvlášť oneskorene.

56 Pokiaľ ide o konanie vo veci formálneho zisťovania, toto sa riadi od nadobudnutia účinnosti nariadenia č. 659/1999 zo 16. apríla 1999 orientačnou lehotou 18 mesiacov, ktorá môže byť predĺžená spoločnou dohodou Komisie a daného členského štátu predvídanou v článku 7 ods. 6 tohto nariadenia. Toto nariadenie sa uplatňuje na všetky správne konania prebiehajúce pred Komisiou ku dňu nadobudnutia jeho účinnosti, s výnimkou tých jeho ustanovení, pre ktoré sú stanovené zvláštne pravidlá nadobudnutia účinnosti (rozsudok Súdu prvého stupňa z 10. apríla 2003, Département du Loiret/Komisia, T-369/00, Zb. s. II-1789, body 50 a 51). Toto ustanovenie je teda v prejednávanej veci použiteľné.

57 Keďže je lehota 18 mesiacov stanovená článkom 7 ods. 6 nariadenia č. 659/1999 len orientačná, treba preskúmať, či priebeh konania vo veci formálneho zisťovania

ukazuje, že Komisia nedodržala primeranú lehotu, alebo že konala obzvlášť oneskorene. Konanie prebehlo v tomto chronologickom slede:

— 4. február 1999: Talianskej republike bod doručený list Komisie z 1. februára 1999, v ktorom ju informuje o rozhodnutí začať konanie vo veci formálneho zisťovania a vyzýva ju predložiť pripomienky v lehote jedného mesiaca,

— 15. jún 1999: Komisii boli doručené pripomienky Talianskej republiky,

— 3. júl 1999: uverejnenie oznámenia 1999/K 187/02 Komisie, obsahujúceho výzvu na predloženie pripomienok (Ú. v. ES C 187, s. 2),

— 7. december 1999: Komisia odoslala a Talianska republika dostala žiadosť o dodatočné informácie, ktoré majú byť oznámené v lehote do štyroch týždňov,

— 4. júl 2000: Komisii bola doručená žiadosť o „predĺženie lehoty na ukončenie konania", odoslaná Talianskou republikou na žiadosť žalobcu,

— 11. júl 2000: Komisia predĺžila lehotu na oznámenie informácií požadovaných 7. decembra 1999 o dva mesiace,

— 9. február 2001: Komisii boli doručené informácie požadované 7. decembra 1999,

— 17. september 2001: Komisii bola doručená žiadosť o prijatie konečného rozhodnutia v lehote dvoch mesiacov podľa článku 7 ods. 7 nariadenia č. 659/1999, odoslaná Talianskou republikou na žiadosť žalobcu,

— 15. november 2001: oznámenie rozhodnutia Talianskej republike.

58 Táto chronológia ukazuje, že medzi začatím konania vo veci formálneho zisťovania a žiadosťou o predĺženie tejto lehoty uplynulo 17 mesiacov, čo je menej ako orientačná lehota 18 mesiacov stanovená v článku 7 ods. 6 nariadenia č. 659/1999, a že do jeho ukončenia uplynula doba celkovo 33 a pol mesiaca.

59 Táto doba sa dá vysvetliť v prvom rade nedodržaním lehoty jedného mesiaca určenej Talianskej republike na predloženie pripomienok (lehota bola prekročená o tri a pol mesiaca), lehoty štyroch týždňov určenej pre oznámenie dodatočných informácií požadovaných Komisiou (lehota bola pred podaním žiadosti o predĺženie prekročená o šesť a pol mesiaca) a predĺžením dvojmesačnej lehoty stanovenej na zhromaždenie a oznámenie týchto informácií (lehota bola prekročená o takmer päť mesiacov). Aj keď je pravda, že Talianska republika mala záujem na dodržaní týchto lehôt, hoci to nebolo jej povinnosťou, napriek tomu jej možno pripisovať dobu, ktorá uplynula z dôvodu jej správania sa (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 21. marca 1991, Taliansko/Komisia, C-305/89, Zb. s. I-1603, bod 30, a rozsudok Regione Siciliana/Komisia, už citovaný v bode 53 vyššie, bod 138).

60 Okrem toho, aj keď sa doba šiestich mesiacov medzi doručením pripomienok predložených Talianskou republikou (15. júna 1999) a odoslaním žiadosti o dodatočné informácie Komisiou (7. decembra 1999) a doba deviatich mesiacov, ktorá uplynula medzi doručením týchto informácií (9. februára 2001) a prijatím rozhodnutia (13. novembra 2001), sa zdá byť značne dlhá, napriek tomu nie je neprimeraná, najmä vzhľadom na okolnosti opísané v bodoch 46 a 59 vyššie a početné pochybnosti, ktoré vyjadrila Komisia vo svojom rozhodnutí začať konanie vo veci formálneho zisťovania, pokiaľ ide o zlučiteľnosť projektu so spoločným trhom. Komisii teda nemožno vytýkať prieťahy v konaní.

61 Žalobný dôvod preto treba zamietnuť.

d) O žalobnom dôvode vychádzajúcom z porušenia zásady ochrany legitímnej dôvery

Tvrdenia účastníkov konania

62 Žalobca tvrdí, že vzhľadom na rozsiahlu korešpondenciu medzi Talianskou republikou a Komisiou počas správneho konania a z dôvodu mimoriadne dlhého trvania tohto konania legitímne očakával, že projekt je zlučiteľný so spoločným trhom. Vedľajší účastníci konania tvrdia, že táto legitímna dôvera bola dôsledkom nekonania Komisie počas siedmich mesiacov od doručenia informácií požadovaných od Talianskej republiky v konaní vo veci formálneho zisťovania.

63 Komisia spochybňuje tento žalobný dôvod.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

64 Na legitímnu dôveru týkajúcu sa zákonnosti štátnej pomoci sa v zásade až na výnimočné prípady možno odvolávať len vtedy, ak bola táto pomoc poskytnutá v súlade s postupom upraveným v článku 88 ES (rozsudok Súdneho dvora z 20. septembra 1990, Komisia/Nemecko, C-5/89, Zb. s. I-3437, body 14 a 16).

65 Na to, aby bola štátna pomoc poskytnutá v súlade s postupom podľa článku 88 ES, je potrebné, aby bol tento postup, ktorý má odkladnú povahu, ukončený. To má za následok, že ak sa už začalo konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 prvého pododseku ES, je potrebné, aby bolo ukončené kladným rozhodnutím v súlade s článkom 7 ods. 1 a 3 nariadenia č. 659/1999. Až keď je takéto rozhodnutie Komisiou prijaté a uplynula lehota na podanie žaloby proti tomuto rozhodnutiu, možno sa v zásade odvolávať na legitímnu dôveru týkajúcu sa zákonnosti predmetnej pomoci (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. mája 2002, Graphischer Maschinenbau/Komisia, T-126/99, Zb. s. II-2427, bod 42).

66 Aj keby v prejednávanej veci mal žalobca, ktorý nie je hospodárskym subjektom, ale územnosprávnym celkom a autorom projektu schémy pomoci, právo odvolávať sa na legitímnu dôveru, treba konštatovať, že o projekte nebolo nikdy kladne rozhodnuté a že žiadne zo skutkových tvrdení, na ktoré sa účastníci konania odvolávajú, nepredstavuje mimoriadnu okolnosť, ktorá by umožňovala žalobcovi domnievať sa ešte pred prijatím rozhodnutia, že Komisia považovala alebo by mala považovať tento projekt za zlučiteľný so spoločným trhom.

67 Po prvé, korešpondencia uskutočnená v priebehu správneho konania zostala v medziach dialógu umožňujúceho Komisii získať od Talianskej republiky informácie potrebné na vytvorenie si prvého názoru (pozri body 41 až 47 a 55 vyššie) a neskôr dodatočných informácií potrebných na posúdenie účinkov projektu na trh (pozri bod 59 vyššie). Okrem toho vedie štúdium tejto korešpondencie ku konštatovaniu, že vo svojich listoch, ktoré boli mimochodom odovzdané žalobcovi Talianskou republikou, Komisia stále vyjadrovala vážne pochybnosti, pokiaľ ide o určité hľadiská projektu, a vyhradzovala si konečné posúdenie, ako to pripomenula na pojednávaní, bez toho aby to bolo popreté.

68 Po druhé nedošlo k neprimeranému predĺženiu správneho konania, ako to vidieť z preskúmania predchádzajúceho žalobného dôvodu. Tým viac nie je preto jeho trvanie výnimočné.

69 Po tretie, aj keď je pravda, že po doručení posledných požadovaných informácií Komisia nekonala počas siedmich mesiacov až dovtedy, kým ju Talianska republika nepožiadala o rozhodnutie v lehote do dvoch mesiacov na základe článku 7 ods. 7 nariadenia č. 659/1999, toto nekonanie však nemohlo byť považované za konkludentné schválenie zo strany tejto inštitúcie z dôvodu jej povinnosti ukončiť konanie vo veci formálneho zisťovania konečným rozhodnutím podľa článku 7 ods. 1 toho istého nariadenia.

70 Žalobný dôvod preto treba zamietnuť.

e) O žalobnom dôvode vychádzajúcom z porušenia článku 253 ES

Tvrdenia účastníkov konania

71 Žalobca a vedľajší účastníci konania tvrdia, že rozhodnutie porušuje článok 253 ES tým, že je nedostatočne odôvodnené, pokiaľ ide o opis predmetného hospodárskeho odvetvia a preskúmanie účinkov projektu na obchod medzi členskými štátmi a na hospodársku súťaž.

72 Komisia spochybňuje tento žalobný dôvod.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

73 Odôvodnenie aktu musí byť primerané jeho povahe a musia z neho jednoznačne vyplývať úvahy orgánu, ktorý ho prijal, umožňujúce dotknutým subjektom spoznať jeho dôvody a príslušnému súdu vykonať kontrolu, bez toho, aby bolo potrebné, aby sa odôvodnenie konkrétne zaoberalo všetkými významnými skutkovými a právnymi okolnosťami, pretože otázka súladu odôvodnenia aktu s článkom 253 ES je posudzovaná nielen s prihliadnutím na text aktu, ale tiež na jeho právny a skutkový kontext (rozsudky Súdneho dvora z 20. marca 1957, Geitling/Vysoký úrad, 2/56, Zb. s. 9, 37, a z 22. júna 2004, Portugalsko/Komisia, C-42/01, Zb. s. I-6079, bod 66).

74 V prípade rozhodnutia prijatého Komisiou z dôvodu kontroly štátnej pomoci to má hlavne za následok, že ak z okolností, za ktorých je pomoc poskytovaná, vyplynie, že táto pomoc môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a narúša alebo môže narušiť hospodársku súťaž, je Komisia v každom prípade povinná uviesť tieto okolnosti v odôvodnení tohto rozhodnutia (rozsudky Súdneho dvora z 13. marca 1985, Holandsko a Leeuwarder Papierwarenfabriek/Komisia, 296/82 a 318/82, Zb. s. 809, bod 24, a z 29. apríla 2004, Taliansko/Komisia, C-372/97, Zb. s. I-3679, bod 71).

75 V prejednávanej veci rozhodnutie v odôvodnení č. 41 uvádza, že plánovaná pomoc podporuje produkciu ovocia, zeleniny a rastlín. Berúc do úvahy odôvodnenie č. 8, ktoré vymenúva druhy ovocia, zeleniny, rastlín a kvetov pestovaných v skleníku sardínskymi MPP, pre ktoré je projekt určený, tieto údaje dostatočne opisujú predmetné hospodárske odvetvie.

76 Rozhodnutie v odôvodnení č. 41 s použitím číselných údajov uvádza, že Taliansko je hlavným producentom zeleniny v Európskej únii a že v jeho rámci predstavuje Sardínia dôležitú výrobnú oblasť. Rozhodnutie tak naznačuje okolnosti, pre ktoré je projekt spôsobilý ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi.

77 Rozhodnutie tiež v odôvodnení č. 43 uvádza, že pomoci na reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach presúvajú zaťaženie spojené so štrukturálnym prispôsobením týchto podnikov na výkonnejšie podniky a že podporujú súťaž o poskytnutie subvencií. Odkazuje tiež na bod 1.1 a bod 2.3 usmernení, ktoré rovnako upravujú túto otázku. Rovnako uvádza okolnosti, pre ktoré projekt narúša alebo môže narušiť hospodársku súťaž.

78 Nakoniec, odôvodnenia č. 51 a 54 rozhodnutia, týkajúce sa posúdenia zlučiteľnosti projektu, pokiaľ ide o podmienku predchádzania neoprávnenému narušeniu hospodárskej súťaže, uvedenú v bode 3.2.2 písm. ii) usmernení, dopĺňajú toto odôvodnenie tým, že projekt má za následok podstatné zvýšenie produkcie a ovplyvňuje ceny v predmetnej oblasti.

79 Nič preto nenasvedčuje tomu, že odôvodnenie rozhodnutia neumožnilo pochopiť, o aké odvetvie ide a aké sú alebo by mohli byť účinky projektu na obchod medzi členskými štátmi a na hospodársku súťaž.

80 Žalobný dôvod preto treba zamietnuť.

f) O žalobnom dôvode vychádzajúcom z nedostatku náležitej starostlivosti Komisie

Tvrdenia účastníkov konania

81 Žalobca podporovaný vedľajšími účastníkmi konania vytýka Komisii, že sa obmedzila na abstraktné preskúmanie prípadných účinkov projektu. Konkrétna analýza by ju viedla k záveru, že s prihliadnutím na obmedzenú hospodársku dôležitosť odvetvia rastlín pestovaných v skleníku na Sardínii, na malý počet na pomoc oprávnených podnikov a nízku sumu plánovanej pomoci, tento projekt neovplyvňuje obchod a nenarúša, ani nemôže narušiť hospodársku súťaž.

82 Komisia spochybňuje tento žalobný dôvod.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

83 Napriek tomu, že žalobný dôvod vychádza formálne z nedostatku náležitej starostlivosti, preskúmanie jeho podstaty ukazuje, že sa týka merita rozhodnutia a nie podmienok, za ktorých bolo toto rozhodnutie prijaté. Žalobca okrem toho na pojednávaní potvrdil, že spochybňuje „nedostatok náležitej starostlivosti a opodstatnenosť posúdenia zlučiteľnosti projektu", z dôvodu „meritórnej vady" spočívajúcej v tom, že ak by Komisia „vychádzala zo skutočnej situácie", „videla by, že [je] každopádne nemožné, aby [projekt] narušal voľnú hospodársku súťaž".

84 Vzhľadom na to, že žalobca výslovne spochybňuje odôvodnenia č. 41 a 43 rozhodnutia týkajúce sa kvalifikácie projektu, žalobný dôvod treba posudzovať tak, ako keby vychádzal buď z nesprávneho právneho posúdenia v rozsahu, v akom článok 87 ods. 1 ES ukladá Komisii určiť skutočné účinky projektu na obchod medzi členskými štátmi a na hospodársku súťaž, alebo z nesprávneho posúdenia skutkového stavu v rozsahu, v akom neboli splnené v prejednávanej veci podmienky použitia článku 87 ods. 1 ES týkajúce sa obchodu medzi členskými štátmi a hospodárskej súťaže.

85 Komisia však nie je povinná určiť skutočný dopad projektu štátnej pomoci alebo schémy štátnej pomoci, ale musí len preskúmať či tento projekt je spôsobilý ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a či narúša alebo môže narušiť hospodársku súťaž (rozsudky Súdneho dvora z 29. apríla 2004, Taliansko/Komisia, C-298/00 P, Zb. s. I-4087, bod 49, a Taliansko/Komisia, C-372/97, už citovaný v bode 74 vyššie, bod 44). V prejednávanom prípade sa teda Komisia nedopustila nesprávneho právneho posúdenia pri posúdení účinkov projektu na obchod medzi členskými štátmi a na hospodársku súťaž spôsobom uvedeným v predchádzajúcom žalobnom dôvode.

86 Ani relatívne nízka suma plánovanej pomoci, ani malá veľkosť oprávnených podnikov nevylučuje, že projekt schémy pomoci môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a narušiť alebo byť spôsobilý narušiť hospodársku súťaž (rozsudky Súdneho dvora zo 17. septembra 1980, Philip Morris/Komisia, 730/79, Zb. s. 2671, body 11 a 12; z 21. marca 1990, Belgicko/Komisia, C-142/87, Zb. s. I-959, bod 43, a z 29. apríla 2004, Taliansko/Komisia, C-372/97, už citovaný v bode 74 vyššie, bod 53). To isté sa týka obmedzenej dôležitosti predmetného hospodárskeho odvetvia (rozsudky Súdneho dvora z 24. júla 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, Zb. s. I-7747, bod 82, a z 29. apríla 2004, Taliansko/Komisia, C-372/97, už citovaný v bode 74 vyššie, bod 60).

87 Je možné zohľadniť aj iné skutočnosti, ako je zvláštny stupeň hospodárskeho odvetvia, v ktorom pôsobia oprávnené podniky vystavené hospodárskej súťaži (rozsudky Súdneho dvora z 11. novembra 1987, Francúzsko/Komisia, 259/85, Zb. s. 4393, bod 24, a z 29. apríla 2004, Taliansko/Komisia, C-372/97, už citovaný v bode 74 vyššie, bod 54). Odvetvie poľnohospodárstva a hlavne ovocia a zeleniny je pritom vystavené silnej konkurencii. Predovšetkým, jeho štruktúra, ktorá sa vyznačuje vysokým počtom malých subjektov, je taká, že zavedenie schémy pomoci pre veľkú časť týchto subjektov, ako je tomu v prejednávanej veci, môže mať dopad na hospodársku súťaž, aj keď individuálna pomoc poskytnutá na základe tejto schémy predstavuje nízke sumy (rozsudok z 29. apríla 2004, Taliansko/Komisia, C-372/97, už citovaný v bode 74 vyššie, bod 57). Tvrdenia uplatnené žalobcom a vedľajšími účastníkmi konania neumožňujú sami osebe určiť existenciu nesprávneho posúdenia veci.

88 Vychádzajúc z uvedeného hľadiska je potrebné tento žalobný dôvod zamietnuť.

89 Pokiaľ žalobca namieta posúdenie zlučiteľnosti projektu vzhľadom na článok 87 ods. 3 písm. c) ES, tento žalobný dôvod sa musí vykladať tak, že sa zakladá na zjavne nesprávnom posúdení skutkového stavu, keďže projekt by nezmenil podmienky obchodu v takom rozsahu, aký by bol v rozpore so spoločným záujmom. Použitie

tohto ustanovenia totiž predpokladá, že sa vezme do úvahy dopad opatrenia štátu na obchod medzi členskými štátmi a na hospodársku súťaž (rozsudok Súdneho dvora zo 14. januára 1997, Španielsko/Komisia, C-169/95, Zb. s. I-135, bod 20), ako to okrem iného pripomínajú usmernenia v bode 2.4 druhom odseku a v bode 3.2.2 písm. ii).

90 Vychádzajúc z tohto hľadiska sa žalobný dôvod prekrýva s nasledujúcim žalobným dôvodom, s ktorým bude spoločne preskúmaný.

g) O žalobnom dôvode vychádzajúcom z porušenia článku 87 ods. 3 písm. c) ES a usmernení

Tvrdenia účastníkov konania

91 Podľa žalobcu podporovaného vedľajšími účastníkmi konania vychádza preskúmanie zlučiteľnosti projektu so spoločným trhom, vykonané podľa článku 87 ods. 3 písm. c) ES, týkajúceho sa pomoci určenej na uľahčenie rozvoja určitých hospodárskych činností alebo určitých oblastí, a usmernení z nesprávneho právneho posúdenia a zjavne z nesprávneho posúdenia skutkového stavu.

92 Vedľajší účastníci konania okrem toho uvádzajú, že Komisia porušila body 3.2.3, 3.2.4 a 3.2.5 usmernení.

93 Komisia sa domnieva, že všetky tieto tvrdenia treba zamietnuť.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

94 Komisia disponuje na základe článku 87 ods. 3 ES širokou mierou voľnej úvahy (rozsudky Philip Morris/Komisia, už citovaný v bode 86 vyššie, bod 17, a z 29. apríla 2004, Taliansko/Komisia, C-372/97, už citovaný v bode 74 vyššie, bod 83).

95 Z tohto dôvodu si môže pri výkone svojich právomocí stanoviť orientačné pravidlá prostredníctvom aktov, ako sú usmernenia Spoločenstva uplatniteľné v prejednávanej veci, pokiaľ tieto pravidlá neodporujú ustanoveniam Zmluvy. Ak Komisia takýto akt prijala, je pre ňu záväzný (rozsudok Deufil/Komisia, už citovaný v bode 29 vyššie, bod 22; rozsudok Súdneho dvora z 24. marca 1993, CIRFS a i./Komisia, C-313/90, Zb. s. I-1125, bod 36, a rozsudok Holandsko/Komisia, už citovaný v bode 29 vyššie, bod 24).

96 Súd má preto právomoc preskúmať, či Komisia dodržala pravidlá, ktoré si stanovila (rozsudok Súdu prvého stupňa z 30. januára 2002, Keller a Keller Meccanica/Komisia, T-35/99, Zb. s. II-261, bod 77).

97 Voľná úvaha Komisie, vyjadrená v prejednávanej veci ňou prijatými orientačnými pravidlami, však predpokladá komplexné hodnotenia hospodárskeho a sociálneho charakteru, ktoré sa musia vykonať v kontexte Spoločenstva, pričom súd vykonáva nad týmto preskúmaním len obmedzenú kontrolu. Táto sa obmedzuje na overenie dodržiavania pravidiel konania a povinnosti odôvodniť rozhodnutie, vecnú správnosť skutkových zistení a neexistenciu zjavne nesprávneho posúdenia skutkového stavu a zneužitia právomoci (rozsudok Philip Morris/Komisia, už citovaný v bode 86 vyššie, bod 24; rozsudok Súdneho dvora z 29. februára 1996, Belgicko/Komisia, C-56/93, Zb. s. I-723, bod 11; rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. októbra 1999, Kneissl Dachstein/Komisia, T-110/97, Zb. s. II-2881, bod 46).

98 V tomto rámci žalobca a vedľajší účastníci konania Komisii vytýkajú, po prvé, celkové posúdenie projektu (odôvodnenie č. 45 rozhodnutia), po druhé, posúdenie definície podniku v ťažkostiach na účely projektu vzhľadom na bod 2.1 prvý odsek usmernení (odôvodnenie č. 46 rozhodnutia), po tretie, neexistenciu posúdenia zlučiteľnosti projektu vzhľadom na zvláštne pravidlá stanovené v bodoch 3.2.3, 3.2.4 a 3.2.5 usmernení a, po štvrté, jeho posúdenie vzhľadom na všeobecné pravidlá stanovené v bode 3.2.2 usmernení (odôvodnenia č. 48 až 58 rozhodnutia).

— O celkovom posúdení projektu

99 Podľa žalobcu Komisia nemohla odôvodniť rozhodnutie skutočnosťou, že zavedenie schémy pomoci na reštrukturalizáciu oznámenej Talianskou republikou prináša so sebou nebezpečenstvo, že môže z dôvodu automatických opatrení podľa projektu viesť k poskytnutiu individuálnej pomoci MPP nenachádzajúcim sa v ťažkostiach, teda neoprávneným na pomoc.

100 Toto tvrdenie vedie, po prvé, k preskúmaniu, či Komisia môže uviesť tento dôvod na podporu rozhodnutia, ktoré vyhlasuje nezlučiteľnosť projektu schémy pomoci na reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach so spoločným trhom, po druhé, k posúdeniu či mohla Komisia v prejednávanej veci uviesť takýto dôvod na podporu rozhodnutia.

101 Komisia môže podľa článku 87 ods. 3 ES a po skončení konania podľa článku 88 ods. 2 ES vyhlásiť prostredníctvom kladného alebo podmienečného rozhodnutia, že projekt schémy pomoci je zlučiteľný so spoločným trhom. Predmetný členský štát teda nemá povinnosť oznamovať jej individuálne pomoci poskytnuté podľa tejto schémy, s výnimkou v tomto zmysle Komisiou stanovených podmienok

a povinností. Pre túto oblasť disponuje Komisia širokou mierou voľnej úvahy (rozsudky Súdneho dvora z 5. októbra 1994, Taliansko/Komisia, C-47/91, Zb. s. I-4635, bod 21, a zo 16. mája 2002, ARAP a i./Komisia, C-321/99 P, Zb. s. I-4287, bod 72).

102 Pri posudzovaní kvalifikácie takéhoto projektu a jeho zlučiteľnosti so spoločným trhom má Komisia právo obmedziť svoje preskúmanie na jeho všeobecné vlastnosti, ako vyplývajú z úplného oznámenia, bez toho, aby musela preskúmať každý konkrétny prípad, na ktorý sa projekt vzťahuje (rozsudky Súdneho dvora zo 14. októbra 1987, Nemecko/Komisia, 248/84, Zb. s. 4013, bod 18; zo 17. júna 1999, Belgicko/Komisia, C-75/97, Zb. s. I-3671, bod 48; Taliansko a Sardegna Lines/Komisia, už citovaný v bode 41 vyššie, bod 51; z 26. septembra 2002, Španielsko/Komisia, C-351/98, Zb. s. I-8031, bod 67, a z 29. apríla 2004, Grécko/Komisia, C-278/00, Zb. s. I-3997, bod 24).

103 Možnosť dotknutého členského štátu oznámiť projekt schémy pomoci a po tom, čo ho Komisia po preskúmaní jeho všeobecných vlastností schválila, už neoznamovať individuálne pomoci poskytnuté na základe tejto schémy pri dodržaní podmienok a povinností uložených mu v tomto smere, nemôže odôvodňovať, ako to správne tvrdí Komisia, poskytnutie individuálnej pomoci, ktorá by bola vyhlásená za nezlučiteľnú, ak by bola predmetom individuálneho oznámenia, inak by zásada nezlučiteľnosti pomoci uvedená v článku 87 ES stratila zmysel. Táto možnosť nemôže predovšetkým viesť k poskytnutiu individuálnej pomoci, ktorá aj napriek tomu, že je v súlade s jedným z cieľov stanovených v článku 87 ods. 3 písm. a) až d) ES, nie je nevyhnutne potrebná na dosiahnutie tohto cieľa (rozsudky Philip Morris/Komisia, už citovaný v bode 86 vyššie, bod 17; Agrana Zucker und Stärke/Komisia, už citovaný v bode 49 vyššie, bod 74, a Graphischer Maschinenbau/Komisia, už citovaný v bode 65 vyššie, bod 34).

104 Komisia teda musí preveriť, či plánované schémy pomoci, ktoré sú predmetom jej preskúmania, sú koncipované takým spôsobom, že zaručujú, že individuálna pomoc poskytnutá v súlade s ich ustanoveniami bude poskytnutá len tým podnikom, ktoré sú na jej poskytnutie skutočne oprávnené.

105 Pokiaľ sa ukáže, že tomu tak nie je, má Komisia v rámci svojej širokej miery voľnej úvahy možnosť zohľadniť túto skutočnosť a posúdiť, či je vhodné prijať podmienečné alebo záporné rozhodnutie v rozsahu, v akom jej to informácie, ktoré má k dispozícii, umožňujú (pozri v tomto zmysle rozsudok Španielsko/Komisia, už citovaný v bode 102 vyššie, bod 87, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 22. novembra 2001, Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie/Komisia, T-9/98, Zb. s. II-3367, bod 116).

106 V prejednávanej veci súvisí otázka, či sa mohla Komisia domnievať, že nešlo o také projekty, s otázkou, či bola definícia podniku v ťažkostiach prijatá projektom primeraná, ako to vyplýva aj z odôvodnenia č. 46 rozhodnutia. Tieto otázky treba teda preskúmať spoločne.

— O posúdení definície podniku v ťažkostiach prijatej projektom vzhľadom na bod 2.1 prvý odsek usmernení

107 Žalobca a vedľajší účastníci konania uvádzajú, že odôvodnenie č. 46 rozhodnutia, týkajúce sa posúdenia definície podniku v ťažkostiach, prijatej projektom, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, alebo prinajmenšom zo zjavne nesprávneho posúdenia skutkového stavu. Komisia sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia tým, že sa odchýlila od usmernení, ktorých bod 2.1 prvý odsek nevyžaduje, aby bola táto definícia založená na kritériách umožňujúcich konštatovať skutočné zhoršenie situácie podnikov žiadajúcich pomoc na reštrukturalizáciu. Prinajmenšom sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, nepočítajúc s tým, že kritériá uvádzané projektom postačujú pre konštatovanie, že dotknuté podniky sa nachádzajú v ekonomickej situácii odôvodňujúcej poskytnutie pomoci na reštrukturalizáciu, napriek eventuálnemu zlepšeniu tejto situácie na konci referenčného obdobia.

108 Bod 2.1 prvý odsek usmernení upresňuje, že Komisia považuje za podnik v ťažkostiach taký podnik, ktorý nie je schopný zabezpečiť svoje ozdravenie vlastnými prostriedkami alebo prostriedkami získanými od svojich akcionárov, alebo z pôžičky. Tento bod uvádza rôzne orientačné ukazovatele, ktoré umožňujú merať zhoršenie situácie tohto podniku, ku ktorým sa pridávajú rôzne presné ukazovatele umožňujúce merať konkrétnu závažnosť, ktorú táto situácia môže mať v určitých prípadoch.

109 Formulácia tohto bodu jasne ukazuje, že Komisia sa neodchýlila od usmernení, pripomínajúc pred posúdením definície prijatej v prejednávanej veci dôležitosť, ktorú obvykle priznáva ukazovateľom, ktoré nasvedčujú postupnému zhoršeniu ťažkostí podnikov určených pre využitie schémy pomoci na reštrukturalizáciu. Tvrdenie vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia je teda potrebné v tomto bode zamietnuť.

110 Zo znenia odôvodnenia č. 46 rozhodnutia ďalej vyplýva, že na podporu svojho posúdenia, podľa ktorého definícia podniku v ťažkostiach prijatá v prejednávanej veci talianskymi orgánmi viedla Komisiu k pochybnostiam o zlučiteľnosti projektu so spoločným trhom, Komisia v podstate uvádza, že použité kritériá neboli relevantné a dôveryhodné, pretože boli založené na priemeroch.

111 Znenie bodu 2.1 prvého odseku usmernení umožňuje domnievať sa, že dôležitosť priznaná Komisiou orientačným ukazovateľom nevyhnutne nezbavuje relevantnosti iné typy ukazovateľov, ako sú v projekte uvedené ukazovatele založené na priemeroch. Tieto ukazovatele môžu byť napriek tomu relevantné iba v prípade, ak umožňujú konštatovať existenciu skutočných ťažkostí a preukazujú, že k nim v prípade oprávnených podnikov došlo. Ak tomu tak nie je, nie je možné rozhodnúť, či pomoc je pre tieto podniky a pre uskutočnenie cieľa sledovaného článkom 87 ods. 3 písm. c) ES potrebná.

112 V prejednávanej veci nie je možné považovať za zjavne nesprávne rozhodnutie, že prijaté kritériá neumožňovali zaručiť, aby prístup ku schéme pomoci bol vyhradený podnikom v ťažkostiach v zmysle bodu 2.1 prvého odseku usmernení. Tvrdenia žalobcu a vedľajších účastníkov konania sa totiž v tomto smere nezakladajú na žiadnej skutočnosti, ktorá by dovoľovala konštatovať v tomto bode existenciu zjavne nesprávneho posúdenia skutkového stavu.

— K nepoužitiu pravidiel uvedených v bodoch 3.2.3, 3.2.4 a 3.2.5 usmernení

113 Pravidlá uvedené v bodoch 3.2.3, 3.2.4 a 3.2.5 usmernení, ktorých nepoužitie vedľajší účastníci konania vytýkajú Komisii, predstavujú „zvláštne ustanovenia", s výnimkou ktorých sa používajú „všeobecné podmienky" vymenované v bode 3.2.2 uvedených usmernení, ako to tento bod uvádza vo svojom prvom odseku.

114 Po prvé, vedľajší účastníci konania majú ten názor, že keďže Komisia vedela o neexistencii nadmernej kapacity v odvetví a nepožadovala zníženie kapacity (odôvodnenie č. 53 rozhodnutia), mala konštatovať, že projekt je v súlade s bodom 3.2.3 usmernení, a teda zlučiteľný so spoločným trhom.

115 Bod 2.4 druhý odsek usmernení najmä uvádza, že pokiaľ sú podniky, ktorých sa týka projekt pomoci na reštrukturalizáciu, umiestnené v podporovanej oblasti, Komisia vezme do úvahy hľadiská charakteru oblastí v zmysle článku 87 ods. 3 písm. a) a c) ES spôsobom uvedeným v bode 3.2.3 týchto usmernení. Tento bod nazvaný „Zvláštne podmienky uplatniteľné na pomoci na reštrukturalizáciu v podporovaných oblastiach" [*neoficiálny preklad*] uvádza najmä, že pokiaľ sa projekt schémy pomoci

na reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach týka podporovanej alebo znevýhodnenej oblasti, Komisia je povinná vziať to do úvahy a s týmto cieľom, napriek existencii situácie nadmernej štrukturálnej kapacity v dotknutom odvetví, pružne použiť pravidlo zníženia kapacity uvedené v usmerneniach, pokiaľ to potreby rozvoja oblasti odôvodňujú.

116 Naopak, z vyššie uvedeného v žiadnom prípade nevyplýva, že pokiaľ v odvetví, ktorého sa projekt novej pomoci týka, neexistuje nadmerná kapacita a pokiaľ Komisia v dôsledku toho neprikáže oprávneným podnikom zníženie kapacity, musí byť tento projekt už len z tohto dôvodu považovaný za zlučiteľný so spoločným trhom.

117 Naopak je naďalej nutné, aby tento projekt zodpovedal zásade vyjadrenej v bode 3.2.1 usmernení, podľa ktorej môže byť projekt novej pomoci na reštrukturalizáciu povolený iba v prípadoch, v ktorých je možné preukázať, že toto povolenie je v záujme Spoločenstva, a teda že spĺňa podmienky obnovy životaschopnosti, predchádzania neoprávneným narušeniam hospodárskej súťaže a proporcionality uvedené v bode 3.2.2 usmernení. Hoci Komisia môže byť v tejto veci „menej prísna", nemôže „povoliť všetko" podľa znenia bodu 3.2.3 týchto usmernení (rozsudok Súdu prvého stupňa z 11. júla 2002, HAMSA/Komisia, T-152/99, Zb. s. II-3049, bod 114).

118 V danom prípade teda konštatovanie, podľa ktorého sa nezdá, že v odvetví skleníkových rastlín existuje nadmerná kapacita, neukladalo Komisii povinnosť konštatovať zlučiteľnosť projektu. Tvrdenie vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia je teda v tomto bode nedôvodné.

119 Po druhé, vedľajší účastníci konania sa domnievajú, že keďže všetky podniky spôsobilé pre projekt boli MPP, mala Komisia použiť bod 3.2.4 usmernení.

120 Bod 1.2 usmernení uvádza, že pomoci na reštrukturalizáciu môžu byť za určitých okolností odôvodnené, najmä „ak je namieste vziať do úvahy priaznivú úlohu, ktorú má odvetvie [MSP], zo všeobecnejšieho hospodárskeho hľadiska, ako aj konkrétne potreby týchto podnikov a potreby [MPP]" [*neoficiálny preklad*]. Bod 3.2.4 týchto usmernení, nazvaný „Pomoci na reštrukturalizáciu [MSP]" [*neoficiálny preklad*], najmä uvádza, že „v prípade [MSP] nebude Komisia požadovať, aby pomoc na reštrukturalizáciu spĺňala rovnako striktné podmienky ako podmienky používané na veľké podniky, najmä čo sa týka zníženia kapacity a povinností predkladať správy" [*neoficiálny preklad*].

121 Tieto body vedú ku konštatovaniu, že Komisia sa zaviazala k pružnému používaniu pravidiel stanovených v bode 3.2.2 usmernení, pri preskúmavaní zlučiteľnosti projektu pomoci na reštrukturalizáciu MSP a MPP v ťažkostiach so spoločným trhom, ako je projekt v danom prípade. Hoci pružne, predmetné pravidlá sú použiteľné.

122 V rámci posúdenia opodstatnenosti úvah, ktoré viedli Komisiu k rozhodnutiu o tom, že projekt bol v rozpore s týmito pravidlami, bude tiež určené, či boli tieto pravidlá použité pružne s prihliadnutím k priaznivej hospodárskej úlohe MPP a k ich konkrétnym potrebám (pozri bod 141 nižšie).

123 Po tretie, vedľajší účastníci konania tvrdia, že Komisia nemohla odmietnuť posúdiť zlučiteľnosť projektu s ohľadom na bod 3.2.5 usmernení z dôvodu, že talianske orgány nepožiadali o použitie tohto bodu, ktorý je podľa ich názoru irelevantný.

124 Úvodný odsek bodu 3.2.5 usmernení, nazvaný „Ustanovenia použiteľné výlučne na pomoci na reštrukturalizáciu v poľnohospodárskom odvetví" [*neoficiálny preklad*], stanovuje:

„Pokiaľ ide o subjekty v poľnohospodárskom odvetví, Komisia použije na žiadosť dotknutého členského štátu a alternatívne ku všeobecným ustanoveniam stanoveným [usmerneniami] vo veci zníženia kapacity nasledujúce ustanovenia..." [*neoficiálny preklad*]

125 V danom prípade rozhodnutie, ktorého skutková presnosť nie je v tomto bode napádaná, uvádza v odôvodneniach č. 33 a 52, že talianske orgány nikdy nepožiadali Komisiu, ktorá ich na túto možnosť upozornila, o použitie pravidiel stanovených v bode 3.2.5 usmernení. Komisia teda nielen mohla, ale rovnako sa musela obmedziť na použitie pravidiel stanovených v bode 3.2.2 usmernení. Tvrdenie vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia je teda v tomto bode nedôvodné.

— O posúdení projektu s ohľadom na pravidlá uvedené v bode 3.2.2 usmernení

126 Preto, aby projekt pomoci na reštrukturalizáciu podniku v ťažkostiach mohol byť vyhlásený za zlučiteľný so spoločným trhom podľa článku 87 ods. 3 písm. c) ES, musí súvisieť s plánom reštrukturalizácie smerujúcim k obmedzeniu alebo preorientovaniu jeho činností (rozsudky Súdneho dvora zo 14. septembra 1994, Španielsko/Komisia, C-278/92, C-279/92 a C-280/92, Zb. s. I-4103, bod 67; z 22. marca 2001, Francúzsko/Komisia, C-17/99, Zb. s. I-2481, bod 45, a rozsudok Prayon-Rupel/Komisia, už citovaný v bode 41 vyššie, bod 70).

127 Bod 3.2.2 usmernení, ktorý túto požiadavku obsahuje, najmä ukladá, aby plán reštrukturalizácie spĺňal tri vecné podmienky. Po prvé je potrebné, aby umožňoval obnovu životaschopnosti podniku, ktorý je príjemcom pomoci, v primeranej lehote a na základe realistických predpokladov [bod 3.2.2 písm. i)], po druhé, aby predchádzal neoprávneným narušeniam hospodárskej súťaže [bod 3.2.2 písm. ii)] a po tretie, aby bol úmerný nákladom a výhodám reštrukturalizácie [bod 3.2.2 písm. iii)].

128 Keďže sú tieto podmienky kumulatívne, na to, aby projekt pomoci na reštrukturalizáciu musel byť Komisiou vyhlásený za nezlučiteľný, stačí, ak bude chýbať čo len jedna z nich (rozsudky z 22. marca 2001, Francúzsko/Komisia, už citovaný v bode 126 vyššie, body 49 a 50, Grécko/Komisia, už citovaný v bode 102 vyššie, body 100 a 101, a HAMSA/Komisia, už citovaný v bode 117 vyššie, bod 79).

129 Okrem toho, na splnenie svojej povinnosti spolupráce s Komisiou musí predmetný členský štát poskytnúť všetky údaje, aby mala Komisia možnosť overiť, či sú podmienky výnimky, o ktorú členský štát žiada, splnené (rozsudky Súdneho dvora z 28. apríla 1993, Taliansko/Komisia, C-364/90, Zb. s. I-2097, bod 20, a z 29. apríla 2004, Taliansko/Komisia, C-372/97, už citovaný v bode 74 vyššie, body 81 až 85).

130 Nakoniec zákonnosť rozhodnutia Komisie vo veci štátnej pomoci musí byť sudcom posudzovaná v súvislosti s poznatkami, ktorými tento orgán disponoval alebo mohol disponovať v čase jeho prijatia (rozsudky Súdneho dvora z 10. júla 1986, Belgicko/Komisia, 234/84, Zb. s. 2263, bod 16, a z 29. apríla 2004, Nemecko/Komisia, C-277/00, Zb. s. I-3925, bod 39).

131 V danom prípade talianske orgány oznámili projekt schémy pomoci určenej na umožnenie reštrukturalizácie približne 500 MPP. Tento projekt mal zaručovať, že individuálne plány reštrukturalizácie predložené MPP žiadajúcimi o prijatie do týchto schém spĺňajú podmienky stanovené v bode 3.2.2 usmernení. Komisia v odôvodneniach č. 48 až 58 rozhodnutia konštatovala, že tomu tak nebolo.

132 Žalobca a vedľajší účastníci konania predovšetkým tvrdia, že posúdenie projektu s ohľadom na bod 3.2.2 písm. i) usmernení trpí zjavne nesprávnym posúdením skutkového stavu.

133 Znenie bodu 3.2.2 písm. i) usmernení nazvaného „Obnova životaschopnosti" [*neoficiálny preklad*] ukazuje, že podmienka, ktorú určuje, obsahuje dve požiadavky. Na jednej strane musí byť obnova životaschopnosti založená predovšetkým na vnútorných faktoroch, a teda sa môže zakladať na vonkajších faktoroch iba akcesoricky a za predpokladu, že uvedené faktory sú reálne. Na druhej strane, obnova životaschopnosti musí byť uskutočnená v primeranej lehote a musí byť dlhodobo udržateľná.

134 Pokiaľ ide o prvú z týchto požiadaviek, Komisia v odôvodneniach č. 49 a 50 rozhodnutia konštatovala, že obnova životaschopnosti je založená na dvoch vonkajších faktoroch spočívajúcich jednak na predpoklade, podľa ktorého príjmy musia rásť z dôvodov reklamných kampaní, ktoré mali vytvárať nové odbytiská, a jednak na predpoklade, podľa ktorého príjmy nesmú klesať z dôvodov neexistencie vplyvu zvýšenia produkcie na ceny. Komisia presadzovala názor, že prvý z týchto predpokladov nebol preukázaný a že druhý nebol overiteľný a navyše nebol reálny.

135 Podľa vyhlásenia talianskych orgánov a žalobcu sa projekt zakladal „prevažne na vnútorných opatreniach", ktoré sa mali prejavovať zvýšením produkcie podnikov —

príjemcov o takmer 40 % objemu a zvýšením ich príjmov o viac ako 50 % a „v značnom rozsahu" na vonkajšom faktore spočívajúcom na „zvyšujúcom sa dopyte po miestnych výrobkoch".

136 Rozhodnutie, ktorého odôvodnenia č. 49 a 50 sa týkajú tohto vonkajšieho faktoru, by mohlo na prvý pohľad viesť k dojmu, že Komisia opomenula preskúmať vnútorné faktory. Z pozornejšieho čítania však vyplýva, že Komisia implicitne, avšak nevyhnutne, uznala dôležitosť a relevantnosť týchto faktorov. Keďže Komisia pripustila možnosť, že tieto faktory umožnia zvýšenie ponuky zodpovedajúce 40 %, pýtala sa na skutočnosť, či toto zvýšenie nemôže z dôvodu nedostatku dostatočného dopytu mať za následok pokles cien a zabrániť obnove životaschopnosti, ktorú malo zaisťovať. Z tohto dôvodu Komisia požiadala o hospodárske informácie týkajúce sa existencie odbytísk a vplyvu zvýšenia produkcie na ceny, ako to okrem toho potvrdila na pojednávaní, bez toho, aby to bolo napádané.

137 Talianske orgány však nikdy neposkytli presné informácie týkajúce sa odbytísk, a najmä reklamných kampaní, ktorých usporiadanie plánovali, ako to v priebehu správneho konania oznámili Komisii. Je pritom zrejmé, že Komisia nemohla založiť svoje posúdenie na samotnom tvrdení (pozri analogicky rozsudok z 29. apríla 2004, Taliansko/Komisia, C-372/97, už citovaný v bode 74 vyššie, bod 84).

138 V odpovedi na túto otázku na pojednávaní žalobca okrem toho pripustil, že tieto reklamné kampane predstavovali iba „predpoklad".

139 Talianske orgány rovnako nikdy neposkytli presvedčivé informácie vo veci účinkov zvýšenia produkcie na ceny, ktoré opísali Komisii. V liste z 26. januára 2001 predložili totiž v podstate štúdiu trhu požadovanú Komisiou 19. júna 1998,

19. októbra 1998 a 7. decembra 1999. Táto štúdia, ktorá vypovedá najmä o tendencii smerom k zvýšeniu predajnej ceny takzvaných „konzumných" paradajok a predajnej ceny červených paprík v provincii Cagliari medzi rokmi 1995 a 1997, umožňuje predvídať, aký by mohol byť ďalší vývoj ceny týchto dvoch produktov v uvedenej provincii, čo sú nakoniec irelevantné informácie. Naopak, bez zjavného pochybenia bolo možné konštatovať, že štúdia neposkytovala presvedčivé údaje týkajúce sa vývoja ceny týchto produktov a iných dotknutých produktov v provincii Cagliari a vo zvyšnej časti Sardínie s ohľadom na očakávané zvýšenie produkcie v tejto oblasti o viac ako 40 % po vykonaní projektu.

140 V odpovedi na túto otázku na pojednávaní žalobca okrem toho nepopieral nedostatočnosť tejto štúdie a obmedzil sa na vysvetlenie, že bolo potrebné zobrať do úvahy iné poznatky sledované projektom, ako je cieľ pomoci, racionalizácia a špecializácia MPP.

141 Toto tvrdenie však nemožno prijať. Iba pri existencii presných a presvedčivých údajov môže totiž Komisia splniť svoju povinnosť podľa bodu 3.2.4 usmernení, konať pružne pri určení, či projekt týkajúci sa MSP alebo MPP spĺňa podmienku obnovy životaschopnosti stanovenú v bode 3.2.2 písm. i) tých istých usmernení.

142 Zdá sa teda, po prvé, že Talianska republika neoznámila informácie, ktoré by Komisii umožnili presvedčiť sa, že projekt je spôsobilý obnoviť životaschopnosť oprávnených MPP na základe reálnych predpokladov, napriek opakovaným žiadostiam tejto inštitúcie, a po druhé, že táto inštitúcia musela z uvedeného dôvodu konštatovať, bez toho, aby sa v tomto bode dopustila zjavne nesprávneho posúdenia skutkového stavu, že jej dostupné informácie neumožňovali odstrániť pochybnosti, ktoré mala v tejto veci.

143 Keďže nie je možné konštatovať zjavne nesprávne posúdenie skutkového stavu Komisiou, ktorého sa mala dopustiť tým, že sa domnievala, že informácie, ktoré má k dispozícii, jej neumožňovali dospieť k záveru, že projekt spĺňa túto podmienku obnovy životaschopnosti, a keďže podmienky stanovené v bode 3.2.2 usmernení sú kumulatívne (pozri body 127 a 128 vyššie), je potrebné žalobný dôvod zamietnuť bez toho, aby bolo potrebné skúmať tvrdenia týkajúce sa posúdenia projektu vzhľadom na iné podmienky uvedené v tomto bode (rozsudky z 22. marca 2001, Francúzsko/Komisia, už citovaný v bode 126 vyššie, bod 50; Grécko/Komisia, už citovaný v bode 102 vyššie, bod 101, a HAMSA/Komisia, už citovaný v bode 117 vyššie, bod 108).

h) O žalobnom dôvode vychádzajúcom z porušenia článku 7 ods. 4 nariadenia č. 659/1999

Tvrdenia účastníkov konania

144 Podľa žalobcu podporovaného vedľajšími účastníkmi konania Komisia nesprávne prijala záporné rozhodnutie podľa článku 7 ods. 5 nariadenia č. 659/1999 namiesto prijatia podmienečného rozhodnutia podľa článku 7 ods. 4 uvedeného nariadenia.

145 Komisia spochybňuje tento žalobný dôvod.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

146 Článok 7 nariadenia č. 659/1999, nazvaný „Rozhodnutie Komisie ukončiť konanie vo veci formálneho zisťovania", stanovuje najmä:

„1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 8 [stiahnutie oznámenia členským štátom (späťvzatie oznámenia členským štátom — *neoficiálny preklad*)], konanie vo veci formálneho zisťovania sa ukončí prostredníctvom rozhodnutia, ako to upravuje odsek 2 až 5 tohto článku.

...

4. Komisia môže pripojiť ku kladnému rozhodnutiu podmienky, podľa ktorých sa pomoc môže považovať za zlučiteľnú so spoločným trhom a môže stanoviť povinnosti, aby sa umožnilo monitorovanie súladu s rozhodnutím (ďalej sa označuje len ako ‚podmienečné rozhodnutie').

5. Keď Komisia zistí, že oznamovaná pomoc nie je zlučiteľná so spoločným trhom, rozhodne, že pomoc nenadobudne účinnosť (ďalej sa označuje len ako ‚záporné rozhodnutie').

6. Rozhodnutia prijaté podľa odsekov 2, 3, 4 a 5 sa prijmú, akonáhle sa pochybnosti, o ktorých pojednáva článok 4 ods. 4 odstránili. Komisia podľa možností vynaloží všetko úsilie na to, aby prijala rozhodnutie v období 18 mesiacov od začatia konania. Túto časovú lehotu možno predĺžiť spoločnou dohodou medzi Komisiou a daným členským štátom.

7. Ak už uplynula lehota, o ktorej pojednáva odsek 6, a ak o to požiada daný členský štát, Komisia do dvoch mesiacov rozhodne, na základe informácií, ktoré sú jej dostupné. Podľa potreby, ak poskytnuté informácie nie sú dostatočné, aby sa dosiahla zlučiteľnosť, Komisia vykoná záporné rozhodnutie."

147 Pokiaľ ide o použitie týchto ustanovení v danom prípade, je potrebné pripomenúť, že 14. septembra 2001 Talianska republika požiadala Komisiu o prijatie rozhodnutia podľa článku 7 ods. 7 nariadenia č. 659/1999 a že 13. novembra 2001 Komisia prijala rozhodnutie, v ktorom v podstate konštatovala, že informácie poskytnuté Talianskou republikou jej neumožňovali odstrániť všetky pochybnosti, ktoré mala vo vzťahu k zlučiteľnosti projektu so spoločným trhom.

148 Z preskúmania žalobného dôvodu vychádzajúceho z porušenia článku 87 ods. 3 písm. c) ES a usmernení vyplýva, že posúdenie, ktoré viedlo Komisiu k záveru, že projekt nespĺňa podmienku obnovy životaschopnosti stanovenú v bode 3.2.2 písm. i) usmernení (odôvodnenia č. 49 a 50 rozhodnutia), nemôže byť považované za zjavne nesprávne (pozri body 132 až 142 vyššie).

149 Keďže podmienky uvedené v bode 3.2.2 usmernení sú kumulatívne (pozri body 127, 128 a 143 vyššie) a informácie poskytnuté Talianskou republikou neumožňovali rozhodnúť o zlučiteľnosti projektu so spoločným trhom, Komisia bola oprávnená prijať záporné rozhodnutie v súlade s článkom 7 ods. 7 nariadenia č. 659/1999.

150 Žalobný dôvod musí byť teda zamietnutý.

2. *O ostatných dôvodoch uplatnených na podporu žaloby vedľajšími účastníkmi konania*

151 Článok 40 štvrtý odsek Štatútu Súdneho dvora uvádza, že návrh obsiahnutý v návrhu na vstup vedľajšieho účastníka do konania môže obsahovať iba návrhy podporujúce

jedného z účastníkov konania. Článok 116 ods. 4 rokovacieho poriadku uvádza, že vyjadrenie vedľajšieho účastníka konania musí najmä obsahovať návrhy vedľajšieho účastníka konania, ktorými navrhuje úplnú či čiastočnú podporu alebo úplné či čiastočné zamietnutie návrhov niektorého z účastníkov konania, ako aj dôvody a tvrdenia vedľajšieho účastníka konania.

152 Tieto ustanovenia priznávajú vedľajšiemu účastníkovi konania právo samostatne uplatňovať nielen argumenty, ale aj dôvody, pokiaľ podporujú návrhy jedného z hlavných účastníkov konania a neodlišujú sa úplne od úvah, ktoré sú predmetom sporu medzi žalobcom a žalovaným, čo by malo za následok zmenu predmetu tohto konania (pozri rozsudky Súdneho dvora z 23. februára 1961, De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Vysoký úrad, 30/59, Zb. s. 3, 37; zo 17. marca 1993, Komisia/Rada, C-155/91, Zb. s. I-939, bod 24, a z 15. júla 2004, Španielsko/Komisia, C-501/00, Zb. s. I-6717, body 131 až 157; rozsudok Súdu prvého stupňa z 1. decembra 1999, Boehringer/Rada a Komisia, T-125/96 a T-152/96, Zb. s. II-3427, bod 183).

153 Pokiaľ ide o rozhodnutie o prípustnosti dôvodov, na ktoré sa vedľajší účastník konania odvoláva, je úlohou Súdu prvého stupňa preveriť, či tieto dôvody súvisia s predmetom sporu, ako ho vymedzili hlavní účastníci konania.

154 Pokiaľ ide o spor začatý územnosprávnym celkom, týkajúci sa zlučiteľnosti schémy pomoci na reštrukturalizáciu hospodárskeho odvetvia plánovanej týmto územnosprávnym celkom so spoločným trhom, nemožno poprieť, že podniky, ktoré môžu mať prospech z tejto schémy, a ich zástupcovia sa nachádzajú v situácii, ktorá im umožňuje vhodne doplniť tvrdenia žalobcu, predovšetkým o ťažkostiach, k riešeniu ktorých sú pomoci určené, a účinkov, ktoré tieto pomoci môžu mať. Súvislosť ich dôvodov s predmetom sporu teda nemožno posudzovať reštriktívne.

155 V prípade, ak sa zdá, že žaloba, ktorej prípustnosť je sporná, musí byť v každom prípade meritórne zamietnutá, sudca môže z dôvodov hospodárnosti konania hneď rozhodnúť vo veci samej (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora z 26. februára 2002, Rada/Boehringer, C-23/00 P, Zb. s. I-1873, bod 52, a z 23. marca 2004, Francúzsko/Komisia, C-233/02, Zb. s. I-2759, bod 26). Rovnako, pokiaľ sa zdá, že dôvod, ktorého súvislosť s predmetom konania je sporná, musí byť v každom prípade zamietnutý ako neprípustný z iného dôvodu alebo ako nedôvodný, sudca môže tento dôvod zamietnuť bez toho, aby rozhodoval o tom, či vedľajší účastník konania prekročil rámec svojej úlohy vystupovať na podporu návrhov jedného z hlavných účastníkov konania (pozri napríklad rozsudok Súdneho dvora z 24. januára 2002, Francúzsko/Komisia, C-118/99, Zb. s. I-747, body 64 a 65).

156 Dôvody, na ktoré sa v danom prípade odvolávajú vedľajší účastníci konania, musia byť preskúmané s prihliadnutím na tieto zásady.

a) O dôvode vychádzajúcom z porušenia práva byť vypočutý

Tvrdenia účastníkov konania

157 Podľa vedľajších účastníkov konania mohla Komisia porušiť právo byť vypočutý, ktoré predstavuje jednu z procesných záruk uvedených v článku 88 ods. 2 ES. Z rozhodnutia totiž nemožno zistiť, či iné členské štáty ako zainteresované strany predložili pripomienky k zlučiteľnosti projektu so spoločným trhom. V takomto prípade by bolo potrebné konštatovať, že Talianskej republike nebolo umožnené na ne odpovedať.

158 Komisia, ktorá sa k tomuto dôvodu vo svojich písomných vyjadreniach nevyjadrila, na pojednávaní všeobecne tvrdila, že dôvody uvádzané vedľajšími účastníkmi konania sú z veľkej časti neprípustné z dôvodu, že nezodpovedajú žalobným dôvodom žalobcu.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

159 Zo znenia rozhodnutia, ktorého správnosť v tomto bode vedľajší účastníci konania nepopierajú, vyplýva, že dôvod, ktorý sa navyše zdá byť špekulatívny, nie je dostatočne skutkovo podložený. Toto rozhodnutie totiž v odôvodnení č. 4 uvádza, že Komisia nedostala v priebehu konania vo veci formálneho zisťovania žiadne pripomienky od zainteresovaných strán.

160 Pojem „zainteresovaná strana" znamená podľa definície uvedenej v článku 1 písm. h) nariadenia č. 659/1999 okrem iného akýkoľvek členský štát, s výnimkou štátu, ktorý plánuje poskytnúť pomoc alebo poskytol novú pomoc, ktorý sa z tohto dôvodu považuje za daný štát.

161 Z rozhodnutia teda možno vyvodiť, že žiadny členský štát konajúci v postavení zainteresovanej strany, nepodal také pripomienky týkajúce sa zlučiteľnosti projektu so spoločným trhom, ktoré by Komisia bola mohla oznámiť Talianskej republike.

162 Za týchto podmienok treba tento dôvod zamietnuť bez potreby rozhodnúť o jeho prípustnosti, pokiaľ ide o súvislosť s predmetom sporu, ako aj o možnosť, odvolať sa na porušenie práva byť vypočutý, ktorú by mali prípadní príjemcovia schémy pomoci, ktoré má predmetný členský štát v rámci konania podľa článku 88 ods. 2 ES.

b) O dôvode vychádzajúcom z porušenia článku 87 ods. 2 písm. b) ES

Tvrdenia účastníkov konania

163 Vedľajší účastníci konania uvádzajú, že Komisia porušila článok 87 ods. 2 písm. b) ES týkajúci sa pomoci určenej na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo inými mimoriadnymi udalosťami tým, že ho odmietla použiť.

164 Komisia sa k tomuto dôvodu vo svojich písomných vyjadreniach nevyjadrila, avšak na pojednávaní všeobecným spôsobom uplatňovala, že žalobné dôvody uvádzané vedľajšími účastníkmi konania sú z veľkej časti neprípustné z dôvodu, že nezodpovedajú žalobcovým žalobným dôvodom. Pokiaľ ide o žalobcu, tento zastával názor, že tieto dôvody nemenia predmet sporu.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

165 Uplatnený dôvod je zjavne nedôvodný. V prípade článku 87 ods. 2 písm. b) ES ide totiž o výnimku zo všeobecnej zásady nezlučiteľnosti pomoci so spoločným trhom, ktorá musí byť ako taká vykladaná striktne, a to tak, že len škoda spôsobená priamo prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami môže zakladať uplatnenie tohto ustanovenia (rozsudok Grécko/Komisia, už citovaný v bode 102 vyššie, bod 81). Okrem toho, ako to už bolo uvedené, zákonnosť rozhodnutia Komisie vo veci štátnej pomoci musí byť sudcom posudzovaná v súvislosti s poznatkami, ktorými tento orgán disponoval alebo mohol disponovať v čase prijatia rozhodnutia.

166 V prejednávanej veci však preskúmanie korešpondencie vymenenej v priebehu správneho konania ukazuje, že talianske orgány nikdy Komisii neoznámili, a tým menej preukázali, že projekt mal zaviesť pomoc určenú na náhradu škôd uvedených v článku 87 ods. 2 písm. b) ES. Naopak, vždy ho prezentovali ako projekt, ktorého cieľom bolo vykonať schému pomoci na reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach. Ako takýto musel byť tento projekt posudzovaný podľa usmernení, ktoré vo svojom bode 2.4 prvom odseku výslovne vylučujú zo svojej pôsobnosti pomoc uvedenú v článku 87 ods. 2 písm. b) ES.

167 Okrem toho, žalobca na pojednávaní potvrdil, že hoci medzi udalosťami, ktoré kvalifikoval ako katastrofy bola medzi inými faktormi uvedená aj ostrovná povaha Sardínie, ktorá je pôvodcom ťažkostí sardínskych MPP, bolo úmyslom projektu jednoznačne „ísť nad rámec jednoduchého vyrovnania" týchto udalostí.

168 Komisii teda nemožno vytýkať, že v odôvodnení č. 44 rozhodnutia zastávala názor, že projekt nemal za cieľ poskytnúť pomoc podľa článku 87 ods. 2 písm. b) ES, a že preto neuplatnila toto ustanovenie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. apríla 1993, Taliansko/Komisia, už citovaný v bode 129 vyššie, bod 20; rozsudky Súdneho dvora z 19. septembra 2002, Španielsko/Komisia, C-113/00, Zb. s. I-7601, body 68 a 69, a z 29. apríla 2004, Nemecko/Komisia, už citovaný v bode 130 vyššie, bod 40).

169 Za týchto podmienok treba tento dôvod zamietnuť bez toho, aby bolo potrebné vyjadriť sa k jeho súvislosti s predmetom sporu.

c) O dôvode vychádzajúcom z porušenia článku 158 ES a vyhlásenia č. 30 o ostrovných regiónoch, pripojeného k Záverečnému aktu Amsterdamskej zmluvy

Tvrdenia účastníkov konania

170 Vedľajší účastníci konania vytýkajú Komisii, že porušila článok 158 ES a vyhlásenie č. 30 tým, že nezobrala v rozhodnutí do úvahy skutočnosť, že prostredníctvom projektu sa mali uskutočniť ciele týchto predpisov. Odvolávajú sa hlavne na rozhodnutia, v ktorých Komisia zohľadnila hospodársku a sociálnu zaostalosť spôsobenú ostrovnou polohou.

171 Komisia sa domnieva, že tento dôvod treba zamietnuť ako neprípustný z dôvodu, že nebol uplatnený žalobcom, a v každom prípade ako nedôvodný. Žalobca na pojednávaní uplatňoval, že tento dôvod nemení predmet sporu.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

172 Tento dôvod, aj keď sa líši od dôvodov uplatnených žalobcom, je prípustný. Žalobca totiž uplatnil žalobný dôvod vychádzajúci z porušenia článku 87 ods. 3 písm. c) ES a usmernení. Ak Komisia posudzuje projekt novej pomoci na reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach, ktorý sa týka podporovanej alebo znevýhodnenej oblasti, vezme pritom do úvahy článok 158 ES spôsobom opísaným v bode 1.3 druhom odseku a v bode 3.2.3 usmernení. Ak teda Komisia, ako to tvrdia vedľajší účastníci konania, nezohľadnila skutočnosť, že projekt chce uskutočniť ciele článku 158 ES, porušila tým článok 87 ods. 3 písm. c) ES a usmernenia.

173 Pokiaľ ide o vec samu, treba konštatovať, že článok 158 ES vo svojom prvom odseku stanovuje, že Spoločenstvo na podporu celkového harmonického rozvoja rozvíja a uskutočňuje činnosti vedúce k posilneniu hospodárskej a sociálnej súdržnosti a vo svojom druhom odseku, že sa Spoločenstvo predovšetkým zameriava na znižovanie rozdielov medzi úrovňami rozvoja v jednotlivých regiónoch a zaostalosti v najviac znevýhodnených regiónoch alebo ostrovoch, vrátane vidieckych oblastí.

174 Pri preskúmaní, či projekt schémy pomoci na reštrukturalizáciu podniku v ťažkostiach môže byť vyhlásený za zlučiteľný so spoločným trhom podľa výnimky uvedenej v článku 87 ods. 3 písm. c) ES sa Komisia, ako to bolo uvedené vyššie, zaviazala v bode 3.2.3 usmernení zohľadniť ciele článku 158 ES a regionálne účinky projektu novej pomoci so zameraním na určité odvetvie.

175 Samotná skutočnosť, že cieľom projektu novej pomoci je uskutočniť ciele iného ustanovenia Zmluvy, ako je výnimka stanovená v článku 87 ods. 3 ES, na ktorú sa odvoláva dotknutý členský štát, sama osebe neznamená, že projekt spĺňa podmienky uplatnenia tejto výnimky (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora z 25. júna 1970, Francúzsko/Komisia, 47/69, Zb. s. 487, bod 13, a z 21. októbra 2003, van Calster a i., C-261/01 a C-262/01, Zb. s. I-12249, bod 47).

176 Naopak, v prejednávanej veci sú naďalej, i keď flexibilne, použiteľné podmienky uvedené v bode 3.2.2 usmernení, pričom preskúmanie predchádzajúcich žalobných dôvodov ukázalo, že Komisia, ktorá je povinná rozhodnúť sa v lehote do dvoch mesiacov s prihliadnutím na informácie, ktoré má k dispozícii, sa mohla domnievať, že Talianska republika neposkytla presvedčivé údaje umožňujúce overiť, že projekt spĺňal tieto podmienky, a s prihliadnutím na pochybnosti existujúce v tomto smere, bola oprávnená ukončiť svoje preskúmanie konečným záporným rozhodnutím.

177 Tomuto záveru neodporuje skutočnosť, že pri niektorých predchádzajúcich rozhodnutiach prijatých po preskúmaní štátnej pomoci Komisia vzala do úvahy okolnosti súvisiace s ostrovným charakterom spôsobom, ktorý okrem toho vedľajší účastníci konania neupresnili. Zákonnosť rozhodnutia Komisie, ktoré konštatuje, že nová pomoc nespĺňa podmienky pre uplatnenie tejto výnimky, musí byť totiž posudzovaná len v zmysle článku 87 ods. 3 písm. c) ES, a nie podľa predchádzajúcej rozhodovacej praxe Komisie, za predpokladu, že je jej existencia preukázaná (pozri analogicky rozsudok Súdneho dvora z 30. septembra 2003, Freistaat Sachsen a i./ Komisia, C-57/00 P a C-61/00 P, Zb. s. I-9975, body 52 a 53).

178 Pokiaľ ide o odvolanie sa na vyhlásenie č. 30, toto je irelevantné. Rozhodnutie je totiž aktom s individuálnym účinkom, pri prijatí ktorého je Komisia povinná zabezpečiť dodržanie článku 87 ES a vykonanie článku 88 ES a nesúvisí s výkonom zákonodarnej právomoci Spoločenstva, pri ktorej môžu byť „prijaté špecifické opatrenia v prospech týchto regiónov tak, aby sa za spravodlivých podmienok lepšie začlenili do vnútorného trhu", ako je uvedené v tomto vyhlásení.

179 Uplatnený dôvod preto treba zamietnuť.

d) O dôvode vychádzajúcom z porušenia smerníc 72/159 a 75/268

Tvrdenia účastníkov konania

180 Vedľajší účastníci konania vytýkajú Komisii, že v rozhodnutí neodkázala na ustanovenia smerníc 72/159 a 75/268. Prvá z týchto smerníc umožňuje vyhlásiť finančné pomoci pri investíciách, ako sú tie v prejednávanej veci, za zlučiteľné so

spoločným trhom a druhá umožňuje dosiahnuť ciele spoločnej poľnohospodárskej politiky v najviac znevýhodnených poľnohospodárskych oblastiach. Okrem toho, nariadenie Rady (EHS) č. 797/85 z 12. marca 1985 o zlepšení účinnosti poľnohospodárskych štruktúr [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 93, s. 1), ktoré tieto smernice dopĺňa, priznáva vo svojom článku 18 členských štátom plnú právomoc na prijatie zvláštnych regionálnych opatrení, ku ktorým môžu patriť opatrenia plánované projektom. Všetky tieto ustanovenia umožňovali Komisii neuplatniť usmernenia a nebrániť výkonu projektu.

181 Komisia sa domnieva, že tento dôvod treba zamietnuť ako neprípustný z dôvodu, že nebol uplatnený žalobcom, a v každom prípade ako nedôvodný. Žalobca na pojednávaní uplatňoval, že tento dôvod nemení predmet sporu.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

182 Rozhodnutie bolo prijaté 13. novembra 2001 po ukončení predbežného preskúmania začatého 15. januára 1998 a konania vo veci formálneho zisťovania začatého rozhodnutím doručeným Talianskej republike 4. februára 1999.

183 Smernica 75/268 bola zrušená článkom 41 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 950/97 z 20. mája 1997 o zlepšení účinnosti poľnohospodárskych štruktúr [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 142, s. 1), ktoré nadobudlo účinnosť siedmy deň po jeho zverejnení v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev*, 2. júna 1997. Aj nariadenie (EHS) č. 797/85 bolo zrušené článkom 40 ods. 1 nariadenia Rady č. 2328/91 z 15. júla 1991 o zlepšení účinnosti poľnohospodárskych štruktúr [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 218, s. 1), ktoré nadobudlo účinnosť tretí deň po jeho zverejnení v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev*, 6. augusta 1991. Vedľajší účastníci konania teda nemôžu zakladať svoje tvrdenia na nich, najmä preto nie, lebo sa nikdy neodvolávali na akty, ktoré ich nahradili.

184 Pokiaľ ide o smernicu 72/159, vedľajší účastníci konania sa obmedzujú na konštatovanie, že články 8 a 14 „nebránia zlučiteľnosti [projektu] a umožňujú neuplatniť usmernenia", avšak nevysvetľujú, a tým viac ani nepreukazujú, ako mala, alebo aspoň mohla, Komisia rozhodnúť inak oproti svojmu rozhodnutiu. Okrem toho sa uvedené ustanovenia netýkajú projektov novej pomoci na reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach, oznámených Komisii, s cieľom preskúmať projekt, aký je predmetom rozhodnutia, podľa článku 87 ods. 3 písm. c) ES. Naopak, článok 8 smernice 72/159 sa týka „selektívnych schém pomoci na rozvoj poľnohospodárskych podnikov, zavedených členskými štátmi" [*neoficiálny preklad*] na účely „podpory ich činností a rozvoja za racionálnych podmienok" [*neoficiálny preklad*], za podmienok uvedených v článkoch 1 až 10 tejto smernice. Článok 14 tejto smernice sa týka „pomoci pri investíciách", ktorá je zakázaná alebo výnimočne povolená „pokiaľ je poskytnutá v súlade s ustanoveniami článkov [87 ES až 89 ES]" [*neoficiálny preklad*].

185 Za týchto podmienok treba uplatnený dôvod zamietnuť bez toho, aby bolo potrebné rozhodnúť o jeho súvislosti s predmetom sporu.

e) O návrhu, aby Súd prvého stupňa „podporne odmietol uplatnenie nezákonných ustanovení v zmysle článku 241 ES"

186 Tento návrh, ktorý treba posudzovať ako dôvod na podporu žalobných návrhov (uznesenie Súdneho dvora zo 16. novembra 2000, Schiocchet/Komisia, C-289/99 P, Zb. s. I-10279, bod 25), musí v súlade s článkom 116 ods. 4 písm. b) rokovacieho poriadku obsahovať tvrdenia vedľajšieho účastníka konania. Abstraktné vyjadrenie, ktoré neobsahuje dostatočne jasné a presné údaje pre to, aby umožňovalo účastníkom konania vyjadriť sa k nemu a Súdu prvého stupňa vykonať preskúmanie, nespĺňa túto požiadavku (rozsudok Súdneho dvora z 15. decembra 1961, Fives Lille Cail a i./Vysoký úrad, 19/60, 21/60, 2/61 a 3/61, Zb. s. 561, 588, a uznesenie Súdu prvého stupňa z 28. apríla 1993, De Hoe/Komisia, T-85/92, Zb. s. II-523, bod 20).

187 V prejednávanej veci sa pritom vedľajší účastníci konania neodvolávajú na nezákonnosť žiadneho aktu Spoločenstva. Najmä, hoci uvádzajú, že časť ustanovení nariadenia č. 659/1999 je v rozpore so zásadou právnej istoty, neupresňujú, o ktoré ustanovenia ide, a okrem toho výslovne nepopierajú ich zákonnosť.

188 Za týchto podmienok nespĺňa tento dôvod minimálne požiadavky na predloženie stanovené rokovacím poriadkom, a preto ho treba zamietnuť ako neprípustný bez toho, aby bolo potrebné rozhodnúť o jeho súvislosti s predmetom sporu.

189 Keďže všetky dôvody uvádzané na podporu návrhov na zrušenie rozhodnutia v celom rozsahu boli zamietnuté, treba taktiež zamietnuť tieto návrhy.

B — *O návrhoch na čiastočné zrušenie rozhodnutia v rozsahu, v akom neurčuje, že pomoc je legálna do sumy 100 000 eur*

1. *Tvrdenia účastníkov konania*

190 Na podporu svojich návrhov na čiastočné zrušenie rozhodnutia sa vedľajší účastníci konania odvolávajú na jediný dôvod vychádzajúci z porušenia pravidla *de minimis*.

191 Komisia sa domnieva, že tieto návrhy nepodporujú návrhy žalobcu vzhľadom na to, že návrhy žalobcu žiadajú zrušenie rozhodnutia v celom rozsahu a nie čiastočné zrušenie rozhodnutia, a preto ich treba zamietnuť ako neprípustné; že dôvod na ich

podporu nesúvisí s predmetom sporu, pretože nemá žiadny vzťah k žalobným dôvodom, na ktoré sa odvoláva žalobca, a preto ho treba tiež zamietnuť ako neprípustný; že tento dôvod je v každom prípade irelevantný, pretože pravidlo *de minimis* nie je použiteľné v prejednávanej veci.

192 Žalobca uvádzal na pojednávaní, že návrhy vedľajších účastníkov konania vychádzajú z jeho vlastných návrhov a že dôvod uplatnený vedľajšími účastníkmi konania na podporu jeho návrhov nemení predmet sporu.

2. *Posúdenie Súdom prvého stupňa*

193 Z článku 40 štvrtého odseku Štatútu Súdneho dvora a z článku 116 ods. 4 rokovacieho poriadku vyplýva, že vedľajší účastník konania síce nemôže predložiť návrhy, ktoré presahujú návrhy účastníka konania, na podporu ktorého vstupuje do konania (rozsudok Súdu prvého stupňa z 27. septembra 2000, BP Chemicals/Komisia, T-184/97, Zb. s. II-3145, bod 39), môže však čiastočne podporovať jeho návrhy.

194 V prejednávanej veci žalobca požiadal o zrušenie rozhodnutia v rozsahu, v akom toto vo svojom článku 1 určuje, že projekt je nezlučiteľný so spoločným trhom. Tým, že vedľajší účastníci konania subsidiárne navrhujú zrušenie rozhodnutia v rozsahu, v akom neobmedzuje vyhlásenie nezlučiteľnosti na pomoc rovnajúcu sa alebo vyššiu než 100 000 eur, nepridávajú nové návrhy k návrhom žalobcu. Ich podporné návrhy smerujú totiž na čiastočnú podporu návrhov žalobcu, v súlade s článkom 116 ods. 4 rokovacieho poriadku, a sú teda prípustné.

195 Ďalej, ako bolo uvedené vyššie, článok 40 štvrtý odsek Štatútu Súdneho dvora a článok 116 ods. 4 rokovacieho poriadku priznávajú vedľajšiemu účastníkovi konania právo uplatňovať samostatne nielen tvrdenia, ale aj žalobné dôvody, pod podmienkou, že smerujú na podporu návrhov jedného z hlavných účastníkov konania a neodlišujú sa úplne od návrhov, ktoré sú základom sporu medzi žalobcom a žalovaným, čo by spôsobovalo zmenu predmetu sporu.

196 V prejednávanej veci žalobca uplatnil žalobný dôvod vychádzajúci v podstate z toho, že projekt predpokladal nízke sumy pomoci, ktoré by neovplyvnili obchod medzi členskými štátmi v zmysle článku 87 ods. 1 ES a nezmenili by podmienky obchodu tak, aby to bolo v rozpore so spoločným záujmom v zmysle článku 87 ods. 3 písm. c) ES (pozri body 81 až 90 vyššie). Vedľajší účastníci konania sa odvolávajú na žalobný dôvod vychádzajúci z porušenia pravidla *de minimis*.

197 Pravidlo *de minimis* pritom uvádza podmienku ovplyvnenia obchodu medzi členskými štátmi podľa článku 87 ods. 1 ES a upresňuje spôsob, akým Komisia preskúmava túto podmienku stanovením zásady, že pomoc nízkej sumy nemá výrazný vplyv na obchod medzi členskými štátmi (rozsudok Holandsko/Komisia, už citovaný v bode 29 vyššie, body 3 a 25).

198 Dôvod uplatnený vedľajšími účastníkmi konania súvisí s predmetom sporu, a je preto prípustný.

199 Pokiaľ ide o vec samu, pravidlo *de minimis* sa nepoužije na pomoc poskytnutú podnikom vykonávajúcim činnosť v oblasti poľnohospodárstva, ako to mimochodom uvádzajú usmernenia vo svojom bode 2.3 druhom odseku a vo svojom bode 3.2.5 písm. c) prvom odseku. V prejednávanej veci je pritom nepochybné, že projekt

predpokladal poskytnutie pomoci takýmto podnikom. Preto je odvolávanie sa na porušenie tohto pravidla bezvýznamné (rozsudky z 19. septembra 2002, Španielsko/Komisia, už citovaný v bode 168 vyššie, bod 35, a Grécko/Komisia, už citovaný v bode 102 vyššie, bod 74).

200 Uplatnený dôvod, ako aj návrhy na čiastočné zrušenie rozhodnutia treba zamietnuť.

201 V dôsledku toho treba žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

O trovách

202 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Podľa článku 87 ods. 4 rokovacieho poriadku môže byť rozhodnuté, že vedľajší účastník iný ako členský štát alebo inštitúcia znáša vlastné trovy konania.

203 Keďže žalobca nemal vo veci úspech, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov konania v súlade s návrhom Komisie, s výnimkou trov konania, ktoré vznikli Komisii z dôvodu vstupu vedľajších účastníkov do konania. Rovnako treba rozhodnúť, že vedľajší účastníci konania znášajú vlastné trovy konania a keďže Komisia žiadala náhradu trov, aj trovy konania, ktoré vznikli Komisii z dôvodu ich vstupu do konania.

Z týchto dôvodov

Súd prvého stupňa (štvrtá rozšírená komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. **Žaloba sa zamieta.**

2. **Regione autonoma della Sardegna je povinný nahradiť trovy konania, s výnimkou trov konania uvedených v bode 3 nižšie.**

3. **Confederazione italiana agricoltori della Sardegna, Federazione regionale coltivatori diretti della Sardegna a Federazione regionale degli agricoltori della Sardegna znášajú vlastné trovy konania, ako aj trovy konania, ktoré vznikli Komisii z dôvodu ich vstupu do konania.**

Legal Tiili Meij

Vilaras Forwood

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 15. júna 2005.

Tajomník

H. Jung

Predseda komory

H. Legal